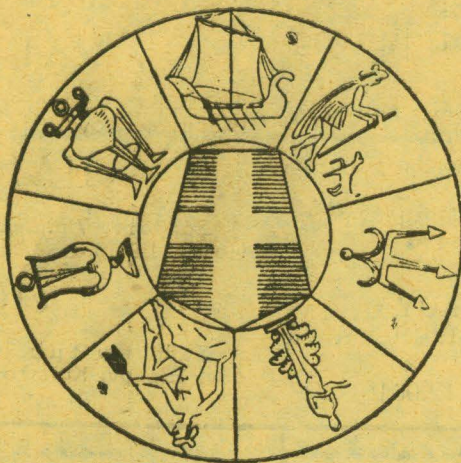

1952

Η ΗΧΩ ΤΟΥ ΙΟΝΙΟΥ

170,000 ₺
Επικλινόμενα
Χιμάρι
[Signature]

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐν ὀνόματι τῆς Δικαιοσύνης

Τοῦ κ. Φ.Κ.

Ξένοι Ἑλληνιστὲς

Τοῦ κ. Η. Βενέζη

Φυναικεῖα Στήλη

Εὔας Θηνιάτισσας

Νεοελληνικὴ Ποίηση

Ποιήματα τῶν κ. κ. Χρ. Βουνᾶ, Μ. Πετροχείλου, † Δ.
Σολωμοῦ, Π. Λευκαδίτη καὶ Δ. Ἀντωνάτου.

Ἱστορικά : Ὁ Οὐήλερ πρὸ 120 ἐτῶν στὰ Ἑπτάνησα. Ἡ
πρῶτη ὁμάς πολεμιστῶν Ἑπτανησίων κληρικῶν 1683 —
1689. Τοῦ κ. Σπύρου Ἀργυροῦ

Ἐπιστημονικά

Τὸ θεῖον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ

Τοῦ κ. Π. Ἀντύπα

Λαογραφικά

Λαογραφία τῆς Κεφαλληνίας

Ἐλεύθερη Στήλη : Ἡ Ἑλληνικὴ Ἑπαρχία

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ
Τιμὴ τεύχους δοχ. 5.000

INSURANCE COMPANY LTD

Ἡ «ΑΡΓΩ» ιδρύθη τὸ 1938

νά εἰδικευθῇ εἰς τὴν ἀσφάλειαν Ἑλληνικῶν πλοίων
ἡ «ΑΡΓΩ» ἐξακολουθεῖ νά συμμετέχη προδύμως καὶ κατὰ
ἀντικὸν ποσοστὸν εἰς τὴν ἀσφάλειαν παντὸς Ἑλλ. πλοίου.

PLANTATION HOUSE

Managers A. LUSI LTD
LONDON E.C.34

ΝΕΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΙΑ

ΑΤΜΟΠΛΟΙΑ ΑΔΕΛΦΩΝ ΤΥΠΑΛΛΟΥ

Δ) Π. Γεώργιος Π. Ποταμιάνος

(ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ)

Ἐκάστην Παρασκευὴν ἡν μ.μ. Χίον, Μυτιλήνην
Κάστρον (Λήμνου)

Ἐκάστην Δευτέραν 2ον μ.μ. Τήνον, Ἰκαρίαν, Λέ-
ρον, Κάλυμνον, Κω, Ρόδον.

Ἐκάστην Τετάρτην ἡν μ.μ. Χίον, Μυτιλήνην.
Διεύθυνσις τηλεφώνου 44-495

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ

ΑΘΑΝ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Τηλ. : 43.678, 42.819, 44.142, 41.919 καὶ εἰς
ἅπαντα τὰ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΑΞΙΔΙΩΝ.

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ ΤΗΛ. : 42.061.

«ΑΓΓΕΛΙΚΑ»

Σάββατον 6 μ.μ. Χανιά, Ρέθυμνον, Ἡράκλειον
Ρέθυμνον, Χανιά, Πειραιᾶ.

«ΗΛΙΟΥΠΟΛΙΣ»

Σάββατον 7 μ.μ. Σύρον, Τήνον, Μύκονον, Ἀρμε-
νιστήν, Εὔδηλον, Ἀγ. Κήρυκον, Καρλόβασι, Βαθύ.

«ΙΟΝΙΟΝ»

Σάββατον 2 μ.μ. Κύθονον, (Μέριχα Λουτρά), Σέρι-
φον, Σίφονον, Κίμωλον- Μήλον.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΧΑΡΤΟΠΟΙΪΑΣ

Τηλ. Διευθύνσεως 30-568—Τηλ. Ἀπο-
θήκης Ἀργεντ. Δημοκρατίας 33-170

Ὁδὸς Κοραῆ 1—Τηλ. 30-566, 30-567,
30-568—Τηλ]κὴ Δ]νσις Παπυρίσκο

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΑΙΓΙΩ

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ : Χάρτης

Γράφης — Χάρτης Τυπογραφίας — Χάρτης
Περιτυλίξεις — Χαρτόνια

ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ :

Σταδίου καὶ Πεσματζόγλου

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ :

Πειραιᾶ, Καλάμας, Τρίπολιν, Σπάρτην

Ἐκτελέσει πάσης τραπεζικῆς ἐργασίας ὑπὸ
τοὺς πλέον συμφέροντας ὅρους

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΑΓΟΡΑ

Υποδήματα—Παντόφλες—Πασοῦμια—Δερμάτινα εἶδη—

—Παιχνίδια παιδιῶν—Εἶδη ἐκδρομῶν—Πλουσία συλλογὴ δώρων

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ἰσχύει ἡ ἀπόφασις τοῦ
ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
ὑπὸ συμφέροντας ὅρους

Η ΗΧΩ ΤΟΥ ΙΟΝΙΟΥ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΤΩΝ ΕΠΤΑ

Ἀθῆναι, ὁδὸς Κοραῆ 1 — Γ' Ὅροφος Τηλέφ. 26.446

“IONIAN ECHO,, MONTHLY MAGAZINE ATHENS CORAY 3

Περίοδος Γ' — Ἔτος 21ον — Ἀριθ. φύλλου 72- 74 (182 - 184) ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1952

Vol III No 72 - 74 (182 - 184) JULY - AUGUST - SEPTEMBER)

Ἰδιοκτήτης — Διτῆς ΦΩΤΙΟΣ ΚΟΝΙΔΑΡΗΣ — Διεύθυνσις Κοραῆ 1, 3ος ὄροφ. Τηλ. 26. 446

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ Ἑσωτερικοῦ: Ἐτησίᾳ δραχ. 30.000 Ἐξάμηνος 15.000 — Ἀγροτῶν 15.000 — Ἑταιριῶν 100.000
Κοινοτήτων 25.000 — Δήμων 50.000 — ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ Λίρ. 1 — Ἀμερικῆς Δολλ. 3

ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

“Όταν τὸ ἀλλόφρον πλῆθος τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως συνέτριβε τὴν ἄρχουσαν φεουδαρχικὴν τάξιν καὶ ἀπεκεφάλιζε γραμμὴ δικαίους καὶ ἀδίκους, μεταξύ τῶν ἄλλων κατεδίκασε στὴν κρεμάλα καὶ μιὰ Δέσποινα εὐγενῆ ποῦ σὲ τίποτα δὲν εἶχε φταίξει.

Καὶ ἐκείνη μυκτηρίζουσα τὴν τελευταία στιγμή τὴν μεθυσμένη ἐπαναστατικὴ δικαιοσύνη ἀνεφώνησε.

“Ὡ Δικαιοσύνη πόσα ἐγκλήματα γίνονται ἐξ ὀνόματός σου.

Ἡ ἀποστροφή αὐτὴ μᾶς κάνει νὰ θυμώμεθα σήμερον τὴν Δημοκρατίαν καὶ τὰς ἐλευθερίας ποῦ παρέχονται ἐξ ὀνόματός της.

Ἐν ὀνόματι τῆς Δημοκρατίας εὐρίσκεται σήμερον ὅλος ὁ κόσμος χωρισμένος σὲ δύο ἀντίπαλα στρατόπεδα, καὶ εἶναι ἔτοιμος νὰ ἀλληλοσπαρᾷ ἐξ ὀνόματός της.

Χάριν αὐτῆς μετουσιώνεται ὅλος ὁ μόχθος καὶ ὁ ἰδρώς σὲ σίδερα, τροτὺλῃ καὶ βόμβες ποῦ θὰ φέρουν τὴν καταστροφή. Χάριν τῆς Δημοκρατίας ὑπάρχουν φυλακές, στρατόπεδα συγκεντρώσεως, ἐξορίες καὶ ἐκτελεστικά ἀποσπάσματα. Γιὰ τὴν Δημοκρατίαν βγαίνουν ἀπόστολοι καὶ κήσωρες μὲ πύρηνους λόγους καὶ ἐκατομμύρια ἀνθρώπων ἀγρυπνοῦν σὰν δουλικά μηχανικά Ρομπότ ἔτοιμα μὲ λύσαν..... δημοκρατικοῦ ἐνθουσιασμοῦ νὰ ἐπιπέσουν ἐναντίον ἀλλήλων ἐξ ὀνόματος αὐτῆς, οἱ ἡγέται κηρύττουν τὸ εὐαγγέλιον τοῦ συναγερμοῦ τῆς ταραχῆς καὶ τῆς τυφλῆς ὑποταγῆς, εἴτε εἶναι ἐρυθροὶ καὶ ἔχουν φυσικά ἡγετικά προσόντα εἴτε εἶναι γαλαζοῖμοι καὶ ἔχουν κληρονομικά δικαιώματα ἀρχῆς, καὶ ἐφόρεσαν τὸ δημοκρατικὸ σκούφο σὰν τὸ Λουδοβίκο δταν ἐμπήκαν οἱ

ἀβράκωτοι στὸν Κεραμεϊκό.

Πάντως ἓνα εἶναι βέβαιον. “Ὅτι οὔτε δημοκράτες οὔτε δημοκρατικὲς ἐλευθερίες ὑπάρχουν καὶ ὅτι ἐν ὀνόματι τῆς Δημοκρατίας ὑπάρχει μιὰ περιστολὴ τῆς ἐλευθερίας, ὑπάρχουν δεσμά, ὑπάρχουν φόροι, πολεμικὲς προπαρασκευαὲς, ἀπειλὴ πολέμου ἐξοντωτικοῦ καὶ ἐξαφανήσεως τοῦ πολιτισμοῦ μας.

Δηλαδή ἀντιγράφουμε τὴν διαμάχην Χριστιανῶν ποῦ ἐξ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ τῆς Εἰρήνης ἔκαναν τὰ φοβερώτερα ἐγκλήματα καὶ πολέμους διὰ τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν εὐτυχίαν τῶν λαῶν καὶ ἀνουςιουργήματα. Καὶ ἡ κοινωνία ἀκρωτηριασμένη, πονεμένη, βασανισμένη ἀνήσυχη, ποῦ κοπιᾷ μοχθεὶ ἀγωνιᾷ ἀσπαίρει στερεῖται καὶ ἀνησυχεῖ μὲ δέος ἀναζητᾷ καὶ πάλιν, ἂν ὄχι βέβαια τὸν Θεάνθρωπο ποῦ ἐξ ὀνόματος του θὰ συνεχίσουν τὴν ἐπιβουλὴν τῆς καταστροφῆς, ἀλλὰ τὰ δόγματα, τὰς κοσμοθεωρίας ἐκεῖνες ἢ μᾶλλον τὴν ἀγνή τὴν ἀδέσμευτη δημοκρατικὴ ἐλευθερία, ποῦ θὰ ἐδραιώσῃ τὴν πίστη τὴν γαλήνη, τὸ θάρρος καὶ τὴν διηνεκὴ ἄκαπνη λευκὴ Εἰρήνη.

Ἐκεὶ πιστεύει ἡ Κοινωνία ποῦ πονᾷ καὶ πεινᾷ ὅτι θὰ εὕρῃ τὴν Εὐτυχίαν, στὴ Δημοκρατικὴ γαλήνη.

Ἐὰν τοῦτο ἐπιτευχθῇ—τότε ὁ κόσμος θὰ σωθῇ πραγματικά καὶ ἓνα νέον ἰδεῶδες θὰ ἀναβλαστήσῃ.

Ἐὰν ὅμως ὁ πόλεμος ἐπιβληθῇ τότε ὅσοι ἐπιζήσουν ἀκρωτηριασμένοι ψυχικά καὶ σωματικά αὐτοὶ καὶ τὰ ὄνειρα καὶ τὰ τοῖζοντα ἐρείπια θὰ ὑμνολογοῦν τοὺς νικητὰς, ὅποιοιδήποτε καὶ ἂν εἶναι, ἐστὶ καὶ τὴν ἰσχυρὰν τὴν τῶρα καὶ τὴν τότε ἐποχὴν.

ΤΑΚΩΝΑΤΕΙΟ
ΚΑΙ ΤΑΚΩΝΑΤΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

ΣΤΕΣ

Ο ΦΙΛΟΣ ΜΑΣ κ. ΚΝΕΣ

Στη χορεία των ξένων έλληνιστών που κάνουν γνωστή την πνευματική μας κίνηση στις ξένες χώρες και τον έξω πολιτισμό, που δυνατόν όρισμένα σημεία της να έπηρεάζουν τα ρεύματα του συγχρόνου πολιτισμού ή να μάς δίνουν την ανάλογη θέση, διακρίνεται και ο κ. Κνές διά των όποιον ό κ. Ήλ. Βενέζης έδημοσίευσεν σχετικήν μελέτην εις τὸ «Βήμα». Νομίζομεν ότι ένισχύομεν τόσον την προσπάθειαν των ευγενών ξένων έλληνιστών, όσον καίτην έλληνιστικήν επίδοσιν δημοστεύοντες τὸ κατωτέρω άρθρον :

Προχτές, σέ μιὰ στενή λογοτεχνική συντροφιά της «Ομάδας των 12» είχαμε την ευχαρίστηση, γύρω στο τραπέζι μιὰς «Αγάπης», ν' ακούσουμε τὸν Σουηδὸ φίλο της πατρίδας μας, τὸν κ. Κνές, πὸ φιλοξενεί αὐτὲς τίς μέρες ἡ Ἀθήνα. Τὸν ἀκούγαμε ὥρα πολλὴ νὰ μάς λέει τίς πρώτες έντυπώσεις του ἀπ' τὴν Ἑλλάδα, τὴν ἀγάπη του γιὰ τὰ νεοελληνικὰ Γράμματα πὸ ἀφοσιώθηκε νὰ τὰ κάμῃ γνωστὰ στὴ βορεινὴ πατρίδα του ἀφοῦ ἔμαθε πρῶτα τὴ γλῶσσα μας. Τὸν ἀκούγαμε νὰ μιλά γιὰ ἑλληνικὰ βιβλία, γιὰ Ἑλληνες συγγραφεῖς, νὰ ζητᾷ πληροφορίες γιὰ ὀνόματα, κάπατε ἀπίθανα, πὸ τὸν περικυκλώνουν ἀπὸ τέτε πὸ κατέβηκε στὴν Ἑλλάδα, τὸν ἔσθανόμαστε λίγο-πολὺ νὰ παλεύῃ νὰ βρεῖ μιὰν ἄκρῃ μὲς τὸν ἀτελείωτο ὥρο πὸ πιάνει ἡ λογία Ἑλλάς. Παρ' ὅλη τὴ διακριτικότητά του μαντεύαμε τὸ τί τραβᾷ ἀπ' τὴν πολιιορκία αὐτὴ πὸ γίνεται, καὶ πὸ δὲν τοῦ ἀφήνει ἴσως καὶ τὴν ἄνεση πὸ χρειάζονταν γιὰ νὰ ἐργαστῇ. Ἀλλὰ εἶναι τόσο ἀπλὸς, τόσο εὐγενικός τόσο ἐγκαρδιος ὁ κύριος Κνές ! Καὶ ἀγαπᾷ τόσο τὴν Ἑλλάδα, καὶ τῆς ἀφοσιώθηκε τόσο! Κανεῖς ἀπ' τοὺς νεοελληνιστὲς πὸ δουλέψανε σὲ μεταφράσεις ἔργων τῆς λογοτεχνίας μας γὲν ἔχει νὰ παρουσιάσῃ τὸν ὄγκο τὸς δικῆς του μεταφραστικῆς ἐργασίας. Κείμενα μεγάλα, χιλιάδες σελίδες, κείμενα δύσκολα πὸ ἔπρεπε νὰ τὰ κατακτῇ ὄχι μονάχα γλωσσικὰ ἀλλὰ καὶ ἱστορικὰ ἀνατρέχοντας στοὺς παλιούς ἢ στοὺς νεώτερος ἑλληνικούς καιροὺς, συγγραφεῖς διαφορετικοῦ ὕψους πὸ ἔπρεπε τὸ καθένα χωριστὰ νὰ κερδηθῇ—πόσος ἀγώνας καὶ πόσος μόχθος! Καὶ ὅλα αὐτὰ μὲ τὴ μεγαλύτερη ἀπλότητα, μὲ τὸ λιγότερο θόρυβο, μὲ μιὰ λεπτότητα ἀπέναντι τῶν συγγραφέων παῦ μεταφράζει σὰ νὰ θέλῃ νὰ τοὺς βοηθήσῃ νὰ μὴν αἰσθάνονται τόσο ὑπόχρεοι ὅσο εἶναι. Θὰ ἀναφέρω γιὰ παράδειγμα ὅτι μὴτε μὲ ἓνα γράμμα του, μὴτε μὲ ἓνα μῆνυμά του δὲ μοῦ ἔκανε γνωστὸ πὸς ἐργαζόταν μεταφράζοντας τὴ «Δαλήνη». Κάτι σχετικὸ πὸ εἶχε πεῖ μόνο, γυρίζοντας ἀπ' τὴ Σουηδία, ὃ καθηγητῆς Κακριδῆς. Καὶ μόλις τίς προάλλες ὃ κ. Κνές μοῦ ἀνήγγειλε ἀπλᾶ, σὰν νὰ ἦταν κάτι ἐλάχιστο, ὅτι ἡ μετάφραση τοῦ βιβλίου μου, τελειωμένη, εἶναι ἤδη στὰ χέρια τοῦ ἐκδότη.

Τόσο εὐγενὴς καὶ ἀπλὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Ὅταν προχτές στὴ συντροφιά τῶν 12—στὴν ὁποία ἀνήκουν οἱ τρεῖς ἀπ' τοὺς συγγραφεῖς πὸ μετέφρασε ὁ Κνές

—ἀκούσε τὰ λίγα λόγια τιμῆς μὲ τὰ ὁποῖα τὸν προσφώνουσε ἡ Ὀμάδα,—παρακολουθοῦσα τίς ἀντιδράσεις στὴν ἔκφρασή του : αὐτὸς ὁ βόρειος, ὁ ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, τῆς σοφίας ὁ κύριος, εἶχε γίνει ἓνα παιδί ἓνα παιδί χαμογελαστὸ παιδί πὸ ζοῦσε ἐγκάρδια, πὸ χερόταν τὸν καλὸ λόγο πὸ τοῦ λέγουν οἱ φίλοι του οἱ Ἑλληνες στὴ θετὴ του πατρίδα, τὴν Ἑλλάδα. Καὶ τὸ ὕφος αὐτὸ τὸ ἐκράτησε καὶ ὅταν σηκώθηκε εὐτυχῆς, νὰ ἀντιφωνήσῃ, νὰ εὐχαριστήσῃ, νὰ πῇ γιὰ τοὺς δεσμούς του μὲ τὴν Ἑλλάδα. Ἦταν ἓνας χαμογελαστὸς, ἓνας μεσογειακός, ἓνας δικός μας, ἄνθρωπος τοῦ Αἰγαίου, πὸ ζοῦσε μὲ χαρὰ τὴν ἑλληνικὴ ὥρα του, τὸ προνόμιο αὐτοῦ τοῦ ταξιδιοῦ. Κι' αὐτὸ ἔγινε πῶς ἔκδηλο ὅταν, ἀναπάντεχα, μάς ἀνήγγειλε πὸς θὰ μάς ἀπαγγεῖλῃ στίχους του, σουηδικὰ σὲ προτότυπο. Κανέναν μας δὲν ἤξερε πὸς ὁ δόκτωρ Κνές ἔγραφε στίχους Ἦταν, λέει, μιὰ ἔκτακτη περίπτωση. Εἶχε κατεβῇ, λέει μετὰ τὴ φρίκη τοῦ μεγάλου, πολέμου, στὴ Νότιο Γαλλία, κι' ἐκεῖ ἀντίκρισε ἓνα κορίτσι, Ἑλληνίδα, πλάσμα θαμποτικό. Κι' αὐτὸ τὸ ἀντίκρουσμα τοῦ ἐνέπνευσε τοὺς στοίχους.

Ἀρχισε νὰ τοὺς ἀπαγγέλλῃ σουηδικὰ. Τότε μόνο ἡ ἔκφρασή του ἔχασε τὸ χαμογελαστὸ της ὕφος, ἔγινε σοβαρὴ καὶ ἀπόκοσμη. Ἀκούσαμε τοὺς φθόγγους τῆς ἄγνωστης γλώσσας, τίποτα δὲν ἔφτανε ὡς ἐμᾶς ἀπ' τὸ νόημα, μόνο τὴν ἔξαρση καὶ τὴ συγκίνηση βλέπαμε σὲ πρόσωπο. Θὰ ἦταν, βέβαια, γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Καὶ αὐτὸ τὸ εἶδαμε ὅταν σὲ λίγο ὁ Σουηδὸς φίλος μας ἄρχισε νὰ μεταφράζῃ γαλλικὰ τοὺς στίχους του.

Τὸν παρεκάλεσα, ἀργότερα, νὰ μοῦ παραχωρήσῃ αὐτοὺς τοὺς στίχους νὰ τοὺς δημοσιεύσω στὴ στήλῃ μου ἐδῶ. Μοῦ ἔστειλε τὸ ἀκόλουθο σημείωμα. Τὸ καταχωρῶ αὐτοῦσιο—νὰ χαροῦν καὶ οἱ ἀναγνώστες τῆς στήλης τὴ χάρη τῶν ἑλληνικῶν ἑνὸς Σουηδοῦ. Καὶ παίρνω τὴν ἀδεια νὰ παραθέσω μιὰ πρόχειρη μετάφραση ἀπὸ τὰ γαλλικὰ τῶν σουηδικῶν στίχων :

Ἴδου τὸ γράμμα :

«Αγαπητὴ κύριε Βενέζη,

Οἱ στίχοι μου εἶναι πολὺ πολὺ ἀπλοὶ καὶ ταπεινοὶ—δυστυχῶς δὲν εἶμαι ποιητής. Θὰ ἤθελα μόνο νὰ παραλληλίσω τὴν σημερινὴν νεοελληνικὴ λογοτεχνίαν μὲ μιὰν ἑλληνικὴν κοπέλλα μιὰς πολὺ λαμπρῆς ὥραιότης, πὸ τὴν εἶδα μιὰ φορὰ στὴ Γαλλία ὕστερ' ἀπὸ τὸν τελευταῖο πόλεμο. Νὰ ἡ μετάφρασίς—μὲ συγχωρεῖτε, ξαναλέω,—δὲν εἶμαι ποιητής. (Ἔπονται οἱ γαλλικοὶ στίχοι). Σὰς εὐχαριστῶ ἐγκάρδια γιὰ τὴν τερπνὴν ἐορτὴ προχτές καὶ μένω δικός σας.—Κνος».

Ἴδου καὶ ἡ μετάφραση τῶν γαλλικῶν στίχων τῆς ἐπιστολῆς

Ἐστάθη ὁ λόγος, σέβεται καὶ παραγγέλλει τὸ φανερὸν τῆς φουσκῶν πάνω στὸ νεανικὸ τῆς στήθος

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΑΡΧΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΕΩΟΥΡΙΟΥ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ Σ Τ Η Λ Η

Ἐπιστολή ἀναγνώστριάς

ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ ΟΡΜΑΘΟΣ

Κύριε Φαῦνε,

Σὲ μιὰ μικρὴ συγκεντροσόυλα διαβάσαμε τὴν ἐπιστολὴ τῆς Εὐᾶς Ληξουραίας μὲ κάποιο πικρόχολο σαρκασμό.

Ἐν πρώτοις δὲν ξέρουμε ἐὰν σοῦ ἐστάλη παρόμοια ἐπιστολὴ καὶ ἂν τοῦτο ἔγινε πόσο θὰ μεταμφιέσθηκε ἀπὸ τὸ δικαίωμα ποὺ ἔχετε οἱ ἀρχισυντάκτες γιὰ τὴν καλὴ ἐμφάνισι, ποὺ φθάνουν μέχρι παραποιήσεως τοῦ κειμένου.

Ἀλλὰ εἶναι καὶ ἄλλος λόγος ποὺ μᾶς κάνει νὰ ἀμφιβάλλουμε διὰ τὴν αὐθεντικότητα τῆς ἐπιστολῆς. Συνηθίσατε λέγω ἐσεῖς οἱ συντάκτες ἐφ' ὅσον σᾶς περισσεύουν νοήματα καὶ λόγια νὰ τὰ θέτετε ὄχι μόνον στὸ στόμα τῶν ἀφελῶν γυναικῶν ἀλλὰ καὶ τῶν ζώων.

Ἐχουμε ἄπειρους ἔξυπνους λεκτικούς διαλόγους ἀπὸ τῶν λιονταριῶν μέχρι τῶν γάτων καὶ τῶν ποντικῶν.

Καὶ λέγω ἢ γράφω τῶν ἀφελῶν γυναικῶν διότι βέβαια, ἐφόσον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου μᾶς ἔχετε ἐ-

ξουθενώσει μὲ χαρὰ καὶ κάποτε μὲ ἐνθουσιασμό πέρνουμε μέρος σὲ διάφορες λεκτικὲς ἱλαροτραγωδίες ποὺ ἐνῶ κατ' ἐμφάνισιν μᾶς δίνουν κάποτε θέσιν ἐπιφανῆ, ὕψηλῳ ὀνόματι, κατὰ βάθος καὶ στὴν οὐσία μὲς διακωμωδοῦν, γιὰ νὰ φαίνεται ἐμπράκτως ὅτι δὲν μπορούμε νὰ πάρουμε σοβαρὸ ρόλο στὴ ζωὴ.

Τέτοια ἐντύπωση μᾶς ἔδωσε τὸ δημοσίευμα τῆς Εὐᾶς Ληξουραίας.

Ἡ ἐὰν εἶναι πραγματικὸ πιάστηκε στὴν παγίδα σας, γιὰ νὰ δείξετε τὴν κουφόνοια τῶν γυναικῶν μὲ τὴν ἀφέλεια ποὺ μᾶς χαρακτηρίζει ἢ τὰ δημιουργήσατε ἐσεῖς γιὰ νὰ χαρακτηρισθῇ πλημμελὴς ἡ γυναικεῖα σκέψη.

Ὅπως δὴποτε κ. Φαῦνο, τὸ σύνολον τῶν γυναικῶν δὲν σκέπτονται ὅπως στὴν ἐν λόγω ἐπιστολὴ, εἶχεν ἐκτεθεῖ.

Ἀλλὰ καὶ δὲν συμερίζεται τὸν ἀνδρικό ἐγωϊσμό ποὺ ὑποτάσσει τὴν γυναικεῖα σκέψη καὶ δράση εἰς τρόπον ὥστε καὶ τοῦτο εἶναι ἀληθές, γιὰ νὰ ἐπιτύχη ἡ

καὶ τὰ μάτια τῆς λάμπανε σὰν τὰ ἄστρα τῆς Ἀττικῆς τὸ φθινόπωρο.

Ὅταν εἰπώθηκε τὸ ὄνομα τῆς πατρίδας τῆς—Ἑλλάδα—εἶδα τὰ μάτια τῆς νὰ πετοῦνε σπύγες.

Ἦταν, ἔτσι, μιὰ κόρη ἄξια τῶν προγόνων τῆς, μιὰ νέα κόρη τῆς Σπαρτῆς καὶ τοῦ Μυστρά».

Μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἀτμόσφαιρα, τὴ ζεστὴ γιὰ τὴν Ἑλλάδα. περάσαμε τίς λίγες ὥρες προχίεες μὲ τὸν ἀγαπητὸ κ. Κνές. Ἐλεγε ὅσον τὸ δυνατόν λιγώτερα γιὰ τὴν πατρίδα του, γιὰ νὰ μείνει ὁ χῶρος τῆς συνομιλίας ἀφιερωμένος κυρίως στὴν Ἑλλάδα. Μονάχα σὰν ἦρθε ὁ λόγος στὸ θάνατο τοῦ Κνούτ Χάμσουν ποὺ εἶχε γίνει δυὸ μέρες πρὶν, ὁ Σουηδὸς φίλος μας μᾶς μίλησε λίγα γιὰ τοὺς συγγραφεῖς τοῦ Βορρά. Λοιπὸν ὅσο καὶ νὰ μᾶς φαίνεται παράξενο σ' ἐμᾶς ἐδῶ στὴν ἡλλάδα ὅπου στὸν καιρὸ τοῦ μεσοπολέμου, ὁ Νορβηγὸς συγγραφέας εἶχε τόση πέραση, ὅσο καὶ νὰ μᾶς φαίνεται παράξενο, ὁ Κνούτ Χάμσουν ἦταν ἐλάχιστα ἀγαπητὸς συγγραφέας στὴν πατρίδα του. Ὅχι μονάχα τὰ τελευταῖα χρόνια ποὺ τὸν ἔκαμε μισητὸν ἢ γερμανοφιλίαν του. Ἀλλὰ καὶ πρὶν. Ὁ κ. Κνές ἄκουγε μὲ ἐκπληξὴ ὅταν τοῦ λέγαμε πῶς μιὰ ὀλακαίρη γυνεὴ—συγγραφεῖς μας—καὶ ἀνάμεσά τους οἱ σημερινοὶ ἄριστοι—ἐλάτρεψαν ἕναν καιρὸ τὸν Κνούτ Χάμσουν, μαγεύτηκαν ἀπ' τὰ βιβλία του καὶ, στὰ πρῶτα βημάτα τους, ἦταν βαθύτατα ἐπηρεασμένοι ἀπ' αὐτά. Μὰ ποὺ ὀφείλεται αὐτό; ρωτοῦσε ἐκπληκτος ὁ Σουηδὸς συνομιλητὴς μας.

—Εἶχε τὴν τύχη, τοῦ εἶπαμε, νὰ πέσῃ σὲ καλὰ χέρια, σ' ἕναν θαυμάσιον μεταφραστή. Ἔτσι τὰ κείμενά

του στὴν ἑλληνικὴ μετάφραση γίνονταν μαγεῖα.

Ἀναθυμόμαστε τὸν λαμπρὸ φίλο μας, τὸν ἀξέχαστο Βάσο Δασκαλάκη. Ἀποτιμώντας τὴ σημασίαν τοῦ μεταφραστῆ, ἄξιον νὰ ἀναδείξῃ ἢ καὶ νὰ καταστρέψῃ ἕνα ἔργο, ἀποτιμούσαμε καὶ τὸ μέγεθος καὶ τὴν ποιότητα τῆς ἐργασίας τοῦ Σουηδοῦ φίλου μας ποὺ ἔκαμε τὴ νεοελληνικὴ λογοτεχνία, ἀγνωστὴ ὡς τότε ἐκεῖ πάνω, ν' ἀγαπηθῇ καὶ νὰ βρῇ φίλους πολλοὺς καὶ πιστοὺς.

—Καὶ ὁ Ἴψεν δὲν παίζεται πιά στὴ χώρα μας, εἶπε ὁ κ. Κνές, δίνοντάς μας μιὰ ἄλλη ἀπῆλθην εἴδηση, σ' ἐμᾶς ὅπου ὁ Ἴψεν ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι τόσο δημοφιλὴς καὶ τόσο πάντα στὸ προσκήνιο.

Ἀλήθεια καὶ ὁ Ἴψεν; Καλὰ γιὰ τὸν Χάμσουν—καὶ σ' ἐμᾶς αὐτοὺς εἶναι πιά παρελθόν. Ἀλλὰ ὁ Ἴψεν! Ἡ πληροφορία τοῦ συναμιλητῆ μας ἔθετε ἀμέσως πολλὰ ἐρωτήματα στὸν ἐαυτὸ μας, μᾶς ἔβαζε σὲ πολλές σκέψεις. Ὅταν στὴ χώρα του θεωρεῖται ὁ Ἴψεν παρελθόν, πῶς γίνεται σ' ἐμᾶς νὰ εἶναι παρόν; Μήπως ἐμείναμε πάρα πολὺ πίσω, μήπως ἀκολουθοῦμε μὲ ἀπόστασι μεγάλῃ τὰ ρεύματα τοῦ ἔξω κόσμου; Μήπως, ἀντιθέτως, ἐμεῖς μπορούμε νὰ κοιτᾶμε, πέρα ἀπ' τὴν ἐπικαιρότητα, τίς σταθερὲς ἀξίες, τὰ πιὸ μόνιμα στοιχεῖα τους;

Ἀλλὰ ἡ νύχτα εἶχε προχωρήσει πολὺ. Καὶ ὁ ἀγαπητὸς φίλος τῆς πατρίδας μας ἦρθε ἐδῶ νὰ μάθῃ γιὰ τὴν Ἑλλάδα, γιὰ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα, ὄχι νὰ ἐξηγήσῃ γιατί ὁ Ἴψεν παίζεται ἀκόμα ἐδῶ φανταστικά, ἢ γιατί κάποτε ἀγαπήθηκε ἐδῶ φανταστικά ὁ Χάμσουν.

ΙΑΚΟΒΑΤΕΙΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΑΚΗΣ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΑΙΑΣ
ΗΕΙΑΣ BENEZHS

γυναίκα κάτι νόμιμο και σωστό να αναγκάζεται να υποφέρει ή να υποδύεται διάφορα προσώπια ή ακόμη και να έπιστρατεύη τα θέληγρά της.

Διότι όπου υπάρχει οικονομική εξάρτηση αυτό γίνεται. 'Αλλά αυτό δεν είναι του παρόντος. Τώρα μας ενδιαφέρει ο ρόλος των ανδρών που ενώ όχι μόνον δεν χειραφετούν την γυναίκα προς όφελος της κοινωνίας, την αφήνουν να παραπαίη σε εξάρτηση και υποταγή για να μη πέρνη ποτέ το φυσικό ρόλο του προσομοίου της.

Και όταν κάθε της απεγνωσμένη προσπάθεια που τείνει για το γενικό καλό, ξεφεύγει από το μέτρο, μες την παραζάλη και τείνει σε μιὰ ματαιόφρονη τάση, αμέσως έπιστρατεύεται η ανδρική αλαζονία να το καταδικάση και να μας ρίξη πάλι στο περιορισμένο ρόλο της υποταγής.

Προφανώς σ' αυτό θα μας άδίκησε και η φύση με το φορτίο της κήσεως. 'Αλλά η έλλειψις της κατανόησης αυτής μας πληγώνει και μας εξουθενώνει. Και όταν μάλιστα πραγματικά ή φανταστικά μας δίνουν προσώπια, που το σύνολον δεν ζήτησε και δεν έπιθυμεί, τότε βέβαια άγανακτούμε.

Το άδίκημα έναντι της κοινωνίας είναι πως δεν κατανοήσατε ότι προς κοινόν όφελος δεν μας βοηθήσατε να πάρουμε τον άληθιό ρόλο μας στην ζωή.

Είτε μας κάνετε να ζητούμε πραγματικά ή πλαστά μέδημοσιεύσεις διεκδικήσεις και ρόλους υπέρτερους των δυναμειών και του προσομοίου μας, είτε μας ντύνετε καπετάνιους με πιστόλια και σπαθιά και με βλαστίμιες και άπειλές, αυτά είναι όλα παρέκλιση του λεπτού και ευγενικού μας ρόλου.

Ποιός είναι ο ρόλος μας δεν είναι ανάγκη να τον εκθέσω. Είναι ανάγκη όμως να εκφράσω την άγανάκτησή μας για την τάση που έχετε να μας διακωμωδείτε στην ζωή. Και αν με αυτά τα θυμήρη δημοσιεύματα κινητοποιείτε μερικά φαιδρά ή θελητικά πρόσωπα που σκοτώνονται να φημολογούνται πως τα γράφουν με το διπλό κακό αποτέλεσμα, άφ' ενός μὲν να φαίνεται η γυναικεία κατάρπτωση δια την οποίαν έσείς είσθε υπεύθυνοι και εξακολουθείτε να την καλλιεργείτε εις βάρος της κοινωνίας και έφ' άλλου να γελάτε για το κατάντημά μας, ταυτόχρονα όμως δίχνει και τον δικό σας αντίστοιχο ξεπεσμό, της εύθυνης θωπείας των πληγών που μας κάνετε.

Δεν μπορώ δια ταύτης μου να μακρυγορήσω, όλη μου όμως η έπιστολή σε τοις άλλοις συνοψίζεται: ότι είσαι ό κατ' έξοχην εκπρόσωπος του ανδρικού φύλου που δεν σκέφθηκες σοβαρά για τον γυναικείο ρόλο στη ζωή και δεν θέλησες έστω με τις δυνάμεις σου να τον εξυψώσης επ' όφελεία του συνόλου, παρ' όλα όσα λές και γράφεις.

Ετοι διασκεδάζοντας και μυκτηρίζοντας τις γυναίκες, απέβη εις βάρος σου. "Επαιζες τον αλό σου και έχορέων πολλές κ. Φαύνε και τραγούδησαν και έσως εύλογηθηκαν... Τώρα όμως είναι και η σειρά σου. Και φυλάξου να μην πάρω τον ρόλο αυτό έγώ, δηλαδή να παίξω έγώ τη φλογέρα και έσύ να χορεύς. Θα πληρώσης όλους τους παλαιούς λογαριασμούς σου. Εάν ξεπέσης στα χέρια μου, δεν πρόκειται να σε

στείλω στον "Αδη πακεταρισμένο σαν την άμυαλη χωριανή μου, τη Φούλα.

Θα σε πεθάνω από το ψέμμα και το χάδι που πάντα μας κατελόγιζες και ένέπαιζες. Γιατί την άγάπη την στοργή την άφασίωση και ό,τι ευγενικό αίσθημα που βλασταίνει στα γυναικεία στήθη και ανακλάται στην κοινωνία δεν τα άνεφερες. Διασκεδάσεις όμως γράφοντας όσα έλαττώματα ή καταπίεσή σας μας εξέθρεψε για να γίνεται έμφανής ή άθλιότης μας και η άγανάκτηση που έμεις ποτέ δεν κρατήσαμε αλλά πάντα συνεχωρήσαμε, έκτος από σένα.

Διά την αντίγραφην

ΦΑΥΝΟΣ

Με κάποια προσήνεια

ΕΥΑ ΘΗΝΙΑΤΙΣΣΑ

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΙΣ ΔΙΑΠΡΕΠΟΥΣ ΕΛΛΗΝΟΣ

Προς τον καθηγητήν 'Ιάκωβον Ζερβόν, ιδιαίτερον ιατρόν της Α.Μ. του Αυτοκράτορος της Αιθιοπίας ΣΑΙ-ΛΕ ΣΕΛΑΣΣΙΕ Ιου.

'Ανις 'Αμπέμπα Σεπτέμβριος 1952. 'Ο τίτλος Μπιτότατ σημαίνει άγαπητός—ευνούμενος και είναι ισότιμος του Ράς και Νταιτζάς και δύναται ν' απονεμηθή κατόπιν ύψιστης ευνοίας είτε εις πρόσωπον καταγόμενον εκ πριγκιλικής οικογενείας ή άριστοκρατικής τινος είτε εις ένα Ράς, ό όποιος τότε θα καλείται Μπιτότατ—Ράς, και οι φέροντες τον τίτλον τούτον δύνανται να λάβουν μέρος και εις Συμβούλιον 'Αντιβασιλείας. Δύο μόνον σήμερα φέρουν τον τίτλον αυτόν, ό επί θυγατρί γαμβρός του Αυτοκράτορος Μπιτότατ 'Ααγκάι Μασσάι και ό πρωθυπουργός Μπιτότατ Μακόνεν, άνειψιός του Αυτοκράτορος. Την ύψιστην αυτήν τιμήν και τον τίτλον του Μπιτότατ άπένειμεν ό Αυτοκράτωρ της Αιθιοπίας Χάιλε Σελασσιέ ό Α! πρὸν τον διακεκριμένον 'Ελληνα καθηγητήν και ιδιαίτερον Αιτού ιατρόν κ. 'Ιάκωβον Ζερβόν μετά του Μεγαλοσταύρου του τάγματος Μενελίκ κατά νήν εορτάσιμον ήμέραν των γενεθλίων Του, βραβεύων ούτως τας πολλυτείς και πολυτίμους προς Αιτόν υπηρεσίας του διαπρεπούς όμογενοῦς ήμών επιστήμονος. Αί υπηρεσίαι όμως και ή δράσις του καθηγητού Ζερβού δεν περιορίζονται μόνον προς τον Αυτοκράτορα της Αιθιοπίας, και την Χώραν Του, αλλά περιβάλλουν και όλόκληρον τον 'Ελληνισμόν της Αιθιοπίας, τον όποιον δια του στοργικού του ενδιαφέροντος είτε ως Πρόεδρος της 'Ελληνικής 'Ορθόδοξου Κοινότητος είτε ως Γενικός Πρόξενος είτε ως πληρεξούσιος 'Υπουργός, είτε ως Ιατρός, συντελεί εις την πρόοδον και την εξύψωσιν του δια της υλικής υποστηρίξεως της αποπερατώσεως του 'Ιεροῦ Ναοῦ 'Αγίου Φρουμεντίου και έν τέλει δια της προσωπικής ισχύος του παρὰ τῷ Αυτοκράτορι και τῇ Κυβερήσει Του συντείνει τὰ μάγιστα εις στενωτέραν σύμφιξιν των 'ΕλληνοΑιθιοπικῶν σχέσεων προς ένα ευρύτερον μέλλον πρόοδον και ευημερίας των ένταῦθα 'Ελλήνων, οι όποιοι και έσπεσαν να εκφράσουν εισηρά τα συγκατητήριά του προς τον ευεργέτην των δια την ανταίαν και υψίστην τιμήν ης παρὰ του Αυτοκράτορος ευχεν.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΑΥΗ Ε. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

ΦΙΛΙΑ

Χειλιών τεσσάρων έπαφή και ... πράζει από μίλημα
δημιουργούν το γνωστό του έρωτα το φίλημα,
όπου ξυπνάει τις όρμες, τους πόθους, τη λαχτάρα
κι' όπου μάς βάζει τους φτωχούς, σ' έρωτικήν αντίρα..!

Υπάρχουν, φίλοι μου, φιλιά πολλά και ποικιλότροπα
φιλιά θερμά, φιλιά ψυχρά, φιλιά τά ... ιδιότροπα
φιλιά που κρύβουν πονηριές, φιλιά μ' υποκρισία,
φιλιά τά ρουτινιέρικα με δίχως σημασία.

Φιλάκια όπου δίδονται άπλως από συνήθεια,
κι' άλλα που δείχνουν τη φωτιά που βράζει μέσα
στηθεία,
φιλιά π' ανακατώνουν κι' όργώνουνε τους πόθους
φιλιά που δημιουργήσαν τόσους στη Πλάση... νόθους!

Φιλιά γονέων έχουμε με της στοργής άγνότητα
φιλήματα τ' άμόλυντα πώχουν άνωτερότητα.
φιλιά θερμά τά μητρικά, τά πατρικά, τά θεία!
Κι' άλλα που το λιγότερο μάς φέρνουν τή ... ναυτία.

Φιλιά που μάς χαρίζουνε στόματα που βρωμούνε
που κι' ... άηδία στην όσμήν άμέσως προκαλούνε,
και κάνουν ανακάτωμα και πρέπει μάνι - μάνι
για νάβρουμε ξαλάφρωση να πάμε στη ... λεκάνη.

Φιλιών υπάρχουν άφθονες κι' άμμετρες διακρίσεις
γι' αυτό δε γιέ μου τά φιλιά κι' έχουνε πλειστές χρήσεις!
Φιλήματα μεθυστικά με γούστο και με χάρη
φιλιά που φέρνουν στην κοιλιά των γυναικών τά.. βάρη!

Φιλάκια που το θήλεο τά γεύεται με κόρο
μα του φουσκώνουν το κορμί και μοιάζει με ... βαπόρο.
φιλάκια που στον έρωτα φέρνουν το παραστράτημα
γιατ' είναι, γιέ, ήδονικά κι' όλόγλυκα τά ... άτιμα!

Στους ρασοφόρους δίνουμε, με σεβασμό, στα χέρια
φιλιά που δείχνουν βάσιμα την πίστη μας τη πλέρια;
Κι' όμως με τούτα τά φιλιά, του χριστιανού τη μάσκα,
κρύβουμε πώς άρπάξαμε του άλλου τή ... τραγιάσκα ...

Ελπίζω πως θα χαίρεσθε γι' αυτό και συνεχίζω
άπου κανέναν μ' άλαλιές που γράφω και δεν ... βρίζω
Μπορεί δε και να θέλετε γι' αυτής να με φιλήσετε
κι' ίσως απ' ευχαρίστηση και κάποιος να μέ .. φτύσετε ..!

Μ' άκομα δεν έτέλειωσα, κρατήσετε τά σάλια σας

θα σάς μιλήσω για φιλιά, θα χάστε τά πασχάλια σας!
Μένουν πολλών ειδών φιλιά, γούστων και ποιότητων
που δυστυχώς κάποιων κι' έγώ .. γεύτηκα το φιλή των.

Φίλοι και φίλες μάς φιλούν με μία χαρά γεμάτοι
κι' όμως αν έμπορούσανε μάς βγάζανε το μάτι!
Κι' άλλοι που πάντα στοργικά τρέχουν να μάς φιλήσουν
ίσως, ποθούνε γρήγορα να μάς ... νεκροφιλήσουν ..!

Σημάδι, αγάπης το φιλή! Τ' όρισεν ο Χριστός μας
κι' όμως με δαντο βρίσκουμε συχνά το διάλό μας
Πολλά φιλιά χαρίζουμε με μιάν όργυά .. μουνσούδα
ός ο Χριστός πήρε φιλή απ' τον γνωστόν... Ιούδα!

Φιλιά πικρά του χωρισμού με δάκρυα στα μάτια
φιλιά για να ξεχάσουμε του πόνου τά γινάτια
Φιλιά ξανασυνάντησης μ' αγαπημένα πρόσωπα
κι' άλλα φιλιά μαμπέσις, φιλιά σκληρά διπρόσωπα ...!
Φιλάκι σε άνύπαντρη, φιλή σ' αγαπημένη,
φιλή σε θεία πάμπλουτη, φιλή σε παντρεμένη,
φιλή θερμό μ' άβρότητα σε χέρι κρινοδάχτυλο
κι' άλλο φιλή φέρν' έμετό δίχως να βάλης ... δάχτυλο!

Φιλιά τρελλά των έραστών που καίνε σ' εν καμίνι,
φιλάκια που μάς δέρνουνε στης ήδονής τη δίνη
νοιώθοντας ειστό σώμα μας κάποιους γλυκούς σποσμούς
κι' άλλα τά .. επιτάφια ... « ύστάτους άσπασμούς » ...!

Δίνουν φιλάκια ρουφηχτά, φιλιά τά διψασμένα
χείλη πούναι όλόχρονα στον έρωτα δοσμένα,
χειλάκια ροδοκόκκινα σ' αν γυναικείες ... μπλουζες
κι' άλλα που κάθε τους φιλή σηκώνει και .. βεντούζες!..

Φιλιά που μάς χαλίζουνε, φιλιά που ξετρελλαινουν
κι' όπου γι' αυτά τά .. ζωντανά τά όρη, γιέ μου,
παίρνουν!

Φιλιά που μάς ναρκώνουνε την κάθε ύποψία
κι' άλλων φιλιών ή φλόγα τους ξανάβει... έλαμψία ...!

Φιλιών υπάρχει πλησμονή πολύ μεγάλη. φίλοι μου,
μάς μελετώντας στέγνωσαν δίχως ... φιλή τά χείλη μου!
Γι' αυτό τα παύω στη στιγμή και να με συγχωρήτε
γιατί μπορέ να θέλετε τώρα να ... φιληθήτε.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΥΧΡΙΣΤΟΣΤΕΥΘΗΝΑΣΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΟ

Χειμώνιασε στους δρόμους ή όμίχλη
 άπλωσε τó θαμπό της τόν μαντύα,
 Τó χιόνι σιγοπέφτει καί γεννά
 μεσ' τήν ψυχή μας τή μελαγχολία.
 Τó κρύο άγέρι άπαυστα σφυρά,
 τού κήπου μας ή παγωνιά δέν λείπει
 καί στά γυμνά τών δένδρων τά κλαδιά,
 κρουστάλλιασεν ή χιόνινη τολύπη.
 Στους κάμπους είς τήν θάλασσα μακρυά,
 ή νεκρική γαλήνη βασιλεύει. . .
 έσβύστ' ή συλλογή μας κ' ή βραδυά,
 στά κρέπη της, νυφάδες άναδεύει. . .

ΖΩΓΡΑΦΙΑ

Τού φεγγαριού ή λάμψη σάν άράξει
 στο γήινο λιμανάκι γαληνά, στρωτά
 κι' όλόγυρα παντού γλυκοσταλάξει
 μιá ποθητή, φανταχτερή, νυχτιά
 σιγανινά κι' άθόρυβα κυλάει
 καί σχίζει τού πελάου τά νερά
 μικρή βαρκοϋλα, π' όδηγάει
 στ' άπάντεχα τά ξένα, δυό κορμιά. . .

ΜΙΧ. Κ. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ

ΨΑΛΜΟΣ

“Όλα μιλούν για τó Θεό, ή όψη ή γελαστή
 μιλεί τού φεγγαριου τών άστεριών,
 μιλεί της καταιγίδας ή κραυγή
 μιλεί ή άνάσσα τών Ώκεανών.
 Μιλεί τού ήχου σάν ξυπνάει τή γή
 ό άχός τών άμετρήτων του φωνών
 Καί λέν για τó Θεό τόσα πολύ
 ώραια, όσα δέ λέν χείλη θνητών.
 Στο έργο προχωρεί' φτιάνει τή μέρα
 καί λαμπρή φλόγα στη γή πέρα ως πέρα
 Θείας ιδέας ή εικόνα φλογολάμπει
 Τó Θεό παρακαλούν βουνά καί κάμποι
 ή χλόη, τó ζαφείρι τ' ούρανοϋ
 Μόνο άφώνό τ' ανθρώπου είδα τó νοϋ.

Δ. ΣΟΛΩΜΟΣ (άπό τά Ίταλικά)

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΓΡΗΑΣ

Στό τσάκι που ή φωτιά μισοσβυσμένη
 σφυράει κάποιο τραγοϋδι, άποκοιμήθη
 ή γρηά για πάντα πιά, στο παραμϋθι
 τ' ώραίο τών περασμένων βυθισμένη.
 Νά! τών παληών ή λιτανεία προβαίνει!
 Στους τοίχους τούς άχνόφωτους ξεχύθη.
 Μορφές π' άν τις ένέκρωσεν ή λήθη
 σ' Ίσκιους τώρα ή φωτιά τις άνασταίνει.
 Φωτειά! Τού λογισμοϋ της νάσαι, ή πύρα
 τού λογισμοϋ της, που ως καί σϋ ένεκρώθη
 Πώς μοιάζει πιά στο σύθαμπο που άπλώθη
 σκυφτή ή γρηά τού τελειωμοϋ τή μοίρα.
 Τού τελειωμοϋ π' όλα στο χέρι άδράχτει!
 Κι' έχει ή κλωστή πιά τυλιχθή στ' άδράχτι.

ΠΑΝ. Γ. ΛΕΥΚΑΔΙΤΗΣ

MORITURI

“Ω Φύση! Κάισαρ άνομε, τίς πρόσκαιρες καρ-
 διές σας
 γιατί σάν πέτρα έσκλήρηνες στον πόνο τού ά-
 δελφοϋ μας
 καί στης ζωής τή θλιβερή μās έρριξες κονίστρα,
 μέσα στο μεγαλόπρεπο τού Κόσμου Κολοσσαίο:
 Νάταν καί νά συνέτριβε ή Άλήθεια τά δεσμά
 μας
 κι' έμās τούς σκλάβους νάωνε ό πόνος της
 σκλαβιάς μας
 νά έγκρέμιζε ή άγάπη μας τó μισητό σου θρόνο,
 καί νά ύψωθή ως τά πέρατα τού λυτρωμοϋ ό
 παιάνας...
 Άλλοίμονο! τέτοια όνειρα ποτέ δέν παίρνουν
 σάρκα
 κι' αιώνια πάντα κι' “Ασπλαχνη έσϋ θά μās
 προστάξεις
 κι' έμπρός σέ Σε διαβαίνοντας, άβουλοι μονο-
 μάχοι
 τόν πόνο μας θά κρύβουμε, στο ταπεινό μας
 «Χαίρε».

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ ΔΗΜ. ΑΝΤΩΝΑΤΟΣ
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΕΝΑΣ ΑΓΓΛΟΣ ΔΙΑΝΟΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟ ΕΚΑΤΟΝ ΕΙΚΟΣΙ ΕΤΩΝ ΣΤΑ ΕΠΤΑΝΗΣΑ

ΤΕΣΣΑΡΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΕΡΚΥΡΑ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ, Φεβρουάριος. - Ὁ στρατιώτης Οὐ-
ήλερ πού με τὰ γράμματά του μᾶς δίδει ὥραϊα εἰκό-
να τῆς ζωῆς στὰ Ἴονια νησιά, ἀσχολεῖται στήν ἐπι-
στολή πού σᾶς παραθέτω κατωτέρω με τὴν πατροπα-
ράδοτη λιτανεία τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος στήν Κέρ-
κυρα. Ἡ περιγραφή τοῦ Οὐήλερ, γραμμένη με εὐ-
συνειδησία καλοῦ δημοσιογράφου, δίδει πιστὴ εἰκό-
να τῶν ἐκδηλώσεων λατρείας τοῦ Κερκυραϊκοῦ λαοῦ
πρὸς τὸν Ἅγιό του, ἡ ὁποία καὶ σήμερα ἀκόμα, ἐ-
κατὸν εἴκοσι χρόνια ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Οὐήλερ, ἐξα-
κολουθεῖ νὰ εἶναι τὸ ἴδιο ἀπόλυτη καὶ γεμάτη πίστη.

ΛΕΝΑ Γ. ΣΑΒΒΙΔΗ

ΤΡΙΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΚΟΡΦΟΙ, 12 Αὐγούστου 1823

Ὑστερα ἀπὸ τὸ τελευταῖο γράμμα μου, εἶχαμε
μιὰ μεγάλη λιτανεία πρὸς τιμὴν τοῦ Ἁγίου Σπυρί-
δωνος. Τὸ λείψανο αὐτοῦ τοῦ Ἁγίου εἶναι φυλαγιμέ-
νο σ' ἓναν ἀσημένιο τάφο στήν ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου
Σπυρίδωνος. Στ' ἀριστερὰ τοῦ ἱεροῦ ὑπάρχει ἓνα μι-
κρὸ παρεκκλήσι ἀφιερωμένο στὸν Ἅγιο καὶ πάνω ἀ-
πὸ τὸν τάφο πολλὰ μικρὰ ἀγάλματα σὰν κλειδαρό-
τυπες. Ὁ λαὸς φιλεῖ τὸ δάπεδο τοῦ παρεκκλησιοῦ
καὶ οἱ πιστοὶ ἀνεβαίνουν τὰ σκαλοπάτια πού πᾶν στὸν
τάφο με τὰ τέσσερα, φροντίζοντας νὰ χτυποῦν τὰ μέ-
τωπά των καὶ νὰ ἀσπάζονται τὸ πάτωμα σὸ κάθε
βῆμα. Μετὰ ἀγγίζουν τὸν τάφο με τὸ μέτωπο καὶ τὸ
φιλοῦν πολλὰ φορὲς παντοῦ. Ὑστερα πλησιάζουν τὰ
ρουθούνια τους στὶς τρύπες καὶ εἰσπνέουν βαθειά. Τό-
σο μεγάλο εἶναι τὸ πλῆθος τῶν προσκυνητῶν ὥρισε-
νες ἡμέρες, πὺν δύσκολα μποροῦν νὰ πλησιάσουν οἱ
ἄρρωστοι. Ἀλλὰ τὸ πιὸ ἀξιοπεριεργὸ στὴ λατρεία
τοῦ Ἁγίου εἶναι ἡ ἐπίσημη περιφορὰ του. Γίνεται
δυσὸ φορὲς τὸ χρόνο, καὶ τότε βγάζουν τὴν Ἁγιού-
νη του ἀπὸ τὸ μέρος τῆς ἀναπαύσεώς του ἐν πομπῇ
καὶ παρατάξει. Ἐρχεται μιὰ τιμητικὴ φρουρὰ καὶ
μιὰ μπάντα στρατιωτικὴ καὶ τὸν τοποθετοῦν ὀρθοῦ
κοντὰ στήν Ὠραία Πύλη. Ἡ φρουρὰ παρουσιάζει τὰ
ὄπλα, ἡ μουσικὴ παίζει τὸν Ἀγγλικὸ Ἐθνικὸ ὕμνο
κι' ὁ κόσμος πέφτει μπροῦντα — ὅσο χωράει δηλα-
δὴ με τὴν χορμωμένη — ὑπὸ τὴν κλαγγὴ τῶν ὄπλων,
με προσευχὰς καὶ λιβάνια, ἐνῶ ἀπὸ ψηλὰ τὰ πυροβο-
λεῖα ἀποδίδουν βασιλικὰς τιμὰς. Πάνω στὸ γυάλινο
σκεπάσμα τῆς κᾶσας εἶναι ἓνα στεφάνι με διαμαντό-
πετρες καὶ λένε πὺς ἡ μεγάλη στῆ μέση εἶναι δῶρο
τοῦ Αὐτοκράτορα τῆς Ρωσσίας. Τὸ κάτω μέρος εἶναι

ἀνοιχτὸ γιὰ νὰ φαίνονται τὰ πόδια του, δηλαδὴ τὰ
ποδήματά του, πὺν εἶναι ἀπὸ ὕφασμα πορφυρὸ χρο-
σοκέντητο. Μπροστὰ στὸ φέρετρο ἀκουμποῦν ἓναν με-
γάλον ἀσημένιο δίσκο, γιὰ νὰ βάζουν οἱ πιστοὶ τὶς
προσφορὰς τους. Γύρω εἶναι τοποθετημένοι σκοποὶ
γιὰ νὰ κρατοῦν τὴν τάξη καὶ πρῶτα οἱ ἀριστοκράτες
με τὶς κεντημένες τους βελάδες φορτωμένοι με ται-
νὶς κοὶ παράσημα προχωροῦν, φιλοῦν τὰ ποδήματα
τοῦ Ἁγίου κοὶ ῥίχνουν στὸν δίσκο τὸν ὀβολό τους.
Ὑστερα μεταλαβαίνουν καὶ ἡ ὑπόλοιπη μέρα περνάει
με τοὺς πιστοὺς πὺν φιλᾶνε τὰ πόδια τοῦ Ἁγίου, χω-
ρὶς βέβαια νὰ ξεχνᾶμε τὸ πιὸ σπουδαῖο μέρος τῆς τε-
λετῆς, δηλαδὴ τὰ τάλληρα καὶ τὰ δουβλόνια πὺν πέ-
φτουν στὸν μεγάλο δίσκο. Ὅλα αὐτὰ γίνονται με με-
γάλη φασαρία. Οἱ Ἕλληνες, με τὸν εὐσεβῆ τους ζή-
λο νὰ φτάσουν πρῶτοι στὸν Ἅγιο, σπρώχνονται καὶ
βλαστημοῦν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον, ἐνῶ οἱ στρατιῶτες ἐξα-
γριωμένοι ἀπ' τὴ δυσκολία νὰ κρατήσουν τὴν τάξη
καταριοῦνται τὴν ὥρα καὶ τὴ στιγμή τῆς ὑπηρεσίας
τους καὶ γιὰ νὰ κάνουν κάτι δίνουν καμμιὰ πὺν καὶ
πὺν στοὺς πιὸ ἐξαλλους προσκυνητές. Ἀπὸ τὴν ἄλλη
ὅμως οἱ στρατιῶτες παίρνουν ἀρκετὰ τυχερὰ στὸ χέρι
γιὰ ν' ἀφήνουν κόσμο νὰ περνάει πρῶτος πρὶν ἀπὸ
τὴ σειρά του. Τὴ δευτέρη μέρα ἔχουμε τὴ μεγάλη λι-
τανεία, πὺν εἶναι ἀκριβῶς ἴδια με τὶς ἄλλες πὺν πε-
ριέγραψα, μόνο πὺν τὸν Ἅγιο τὸν σηκώνουν συνταγ-
ματάρχες καὶ ὁ κόσμος εἶναι πολλὴ περισσότερος.

Οἱ πυροβολισμοὶ εἰκοσιενὸς κανονίων καὶ ὅλες οἱ
καμπάνες τοῦ νησιοῦ ἀναγγέλουν τὸ ξεκίνημα τῆς λι-
τανείας ἀπὸ τὴν ἐκκλησίᾳ. Καθὼς προχωρεῖ, φέρουν
τοὺς ἀρρώστους καὶ τοὺς ξαπλώνουν στὴ μέση τοῦ
δρόμου κάτω ἀπὸ τὸν πυρωμένο ἥλιο, περιμένοντας
νὰ περάσῃ ὁ Ἅγιος ἀπὸ πάνω τους. Ἀν ὕστερα ἀπ'
αὐτὸ δὲν γίνουν καλά, δὲν φταίει βέβαια ὁ Ἅγιος, ἀλ-
λὰ ἡ ἀπιστία των ἢ οἱ κρυφές των ἁμαρτίες. Ὅταν
φτάσῃ ὁ Ἅγιος στήν εἴσοδο τοῦ κάστρου, τὸν ἀπο-
θέτουν κατὰ γῆς καὶ ὅλοι οἱ Ἕλληνες πέφτουν χάμω
καὶ τὸν προσκυνοῦν, οἱ παπάδες ψέλνουν, τὰ κανόνια
τοῦ κάστρου βροντοῦν καθὼς καὶ τῶν πολεμικῶν πλοί-
ων πὺν εἶναι στὸ λιμάνι στολισμένα με ὅλες τὶς ση-
μαῖες πὺν διαθέτουν κι' ὅλες οἱ καμπάνες χτυποῦν.
Αὐτὸ κρατᾷ περὶ πὺν δέκα λεπτά. Ἐπειτα ἀρχίζει
πάλι νὰ προχωρῇ ἡ λιτανεία, ἐνῶ τὰ κανόνια ξανα-
βροντοῦν, ὅσοι τὰ ῥαβδίστουν τὰς Τειχῶν ἀπ'
ὅπου φαίνονται οἱ ἀπέναντι ἀκτὲς. Τότε, με μεγάλες
ψαλμωδίας πρὸς τὸν Ἅγιο, οἱ Ἕλληνες πὺν πολεμοῦν
μὲ τὸν Ἅγιο.

Η ΠΡΩΤΗ ΟΜΑΣ ΠΟΛΕΜΙΣΤΩΝ ΕΠΤΑΝΗΣΙΩΝ ΚΛΗΡΙΚΩΝ (1683-1689)

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΛΟΓΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ ΥΠΟ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΗΛΙΑ ΜΗΝΙΑΤΗ (25 ΜΑΡΤΙΟΥ 1688)

Ἀπὸ τὴν 29 Μαΐου 1452 μέχρι τῆς 25 Μαρτίου 1821 ὁπότε ἐγένετο ἡ ἑναρξίς τῆς Ἀνεξαρτησίας τῆς Πατρίδος μας ἐκηρύχθησαν κατὰ τὸ μεσολαβοῦν χρονικὸν διάστημα πολλαὶ ἐπαναστάσεις αἰτινες βεβαίως ἀπέτυχον ἀπασαί δι' ὠρισμένους γνωστοὺς λόγους.

Κατὰ τὸ ἔτος 1683 ἐξεργάγη ἡ ὀγδόη κατὰ σειράν ἐπαναστάσις τῶν ὑποδούλων Ἑλλήνων κατὰ τῆς Τουρκίας οἱ ὁποῖοι μάλιστα λόγῳ ἀκριβῶς τῆς κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους (1683-1689) ἐμπλοκῆς τῆς Τουρκίας εἰς τὸν κατὰ τῆς Αὐστρίας πόλεμον ἐνόμιζον ὅτι θὰ ἦτο προσεχὴς ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς Πατρίδος τῶν, τόσον μᾶλλον ὅσον τοὺς ἀγωνιζομένους Ἑλληνας ἐβοήθη ὁ Δόγης τῆς Βενετίας Μοροζίνης, κατὰ δὲ τῶν Τούρκων ἐμάχετο καὶ ἡ Ρωσσία ὑπὸ τὸν Πέτρον τὸν Α'.

Εἰς τὴν ἐπανάστασιν αὐτὴν ἔλαβε μέρος μὲ ἐπιστράτευσιν ὄλων σχεδὸν τῶν Ἑπτανησίων τῶν δυναμένων νὰ φέρωσι ὅπλα ἢ ἀποκληθεῖσα «ΣΤΡΑΤΙΑ ΤΩΝ ΕΠΤΑΝΗΣΙΩΝ» ὑπὸ τοὺς κάτωθι ἀρχηγούς.

1) Τὸν Ἀναστάσιον Ἀννινὸν τῆς μεγάλης ἱστορικῆς οἰκογενείας τῆς Κεφαλληνίας (ὁ ὁποῖος καταρτίσας ἐε ἰδίων δαπανῶν μικρὸν σῶμα ἐπολέμησε τὸ 1669 μὲ τὸν Μοροζίνην εἰς τὴν Κρήτην καὶ τὸ 1684 εἰς Ζαβέρδαν (μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Χρυστοδούλου) ὅστις μετὰ τοῦ συμπολίτου τοῦ Ἰωάννου Βαπτιστοῦ Μεταξᾶ ἠγεῖτο τῶν Κεφαλλήνων καὶ Ἰθακησίων.

2) Τοὺς Ἰππότας Βαρβάτην καὶ Μιδᾶνον οἵτινες ἠγοῦντο τῶν Κερκυραίων καὶ Παξίων.

3) Τοὺς Ν. Κομοῦτσον (τῆς μεγάλης οἰκογενείας τῆς Ζακύνθου) καὶ Ἰωάννην Κουτσουβαλὴν οἵτινες ἠγοῦντο τῶν Ζακυνθίων.

Ἄλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπετέλεσε μονοδικὴν περὶ πτωσιν εἰς τὰ πολεμικὰ χρονικὰ ὄχι μόνον τὰ Ἑλληνικὰ ἀλλὰ πιθανῶς καὶ γενικώτερον ἦτο ὅτι εἰς τὴν ἀνωτέρω Ἑπτανησιακὴν στρατιὰν συμμετέσχε αὐτοτελὲς καὶ ἀνεξάρτητον τμήμα ἀποτελούμενον ἐξ ἑκατὸν πεντήκοντα κληρικῶν τῶν ὁποίων ἠγεῖτο ὁ Μητροπολίτης Κεφαλληνίας ΤΙΜΟΘΕΟΣ ΤΥΠΑΛΔΟΣ καὶ ὅπερ τμή-

τοὺς Τούρκους γιὰ νὰ κερδίσουν τὴν ἀνεξαρτησίαν τους. Ἀφοῦ γύρισαν ὀλόκληρη τὴν πόλιν καὶ οἱ μισοὶ ἄρρωστοι λάβαν τὴν χαριστικὴν βολὴ ἀπὸ τῆς ἀλύπητης ἀκτίνης τοῦ ἡλίου, στήσανε πάλι τὸν Ἅγιον πλάϊ στὴν Ὁραία Πύλη καὶ ξανάρχισε ἡ παλιὰ ἐκδήλωσις τοῦ ποδοφιλήματος καὶ τῶν χορημάτων στὸν δίσκον. Αὐτὸ συνεχίστηκε ὡς τὸ βορᾶν τῆς ἄλλης μέρας, ὁπότε ἡ Ἁγιοσύνη τοῦ ξαναμπήκε στὸν τάφο τῆς.

ΟΥΗΛΕΡ

μα ἐπολέμησε ἡρωϊκώτατα ἀποδεκατισθὲν ὅταν ἡ ἀνωτέρω φάλαγξ (ὅπως θὰ ἐξηγήσωμεν κατωτέρω) ἐπολιόρχει τὴν Λευκάδαν. Ὡς γωσπὸν ἡ Ἑνετικὴ κυριαρχία εἰς τὴν Ἑπτανήσον ἤρχισε ἀπὸ τοῦ ἔτους 1386 ὅτε ἡ Βενετικὴ Δημοκρατία κατέλαβε τὴν Κέρκυραν τὴν ὁποῖαν ἐξηγόρασε ἀντὶ 30.000 δουκάτων ἀπὸ τοὺς διεκδικοῦντας ταύτην ἡγεμόνας τῆς Νεαπόλεως. Μετέπειτα ἡ Βενετία κατέλαβε κατὰ τὸ 1500 τὴν Κεφαλληνίαν καὶ Ζακύνθον καὶ τέλος κατὰ τὸ 1664 τὴν Λευκάδα ὁπότε συνεπληρώθη ἡ κοτάληψις τῆς Ἑπτανήσου καὶ συνεχωνεύθη αὕτη εἰς τὸ Ἑνετικὸν Κράτος ἀποτελέσασα ἀποικίαν αὐτοῦ μὲ πρωτεύουσιν τὴν Κέρκυραν.

Διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Λευκάδος ἐπολέμησε κατὰ τὸ 1683 ἕως 1688 ἡ ἀνωτέρω ἀναφερομένη στρατιὰ τῶν Ἑπτανησίων εἰς τὴν ὁποῖαν ἀπέτελεσε ἐπίλεκτον σῶμα τὸ στρατιωτικὸν τμήμα τῶν κληρικῶν ὑπὸ τὸν Κεφαλλῆνα Πρωθυεράρχην, μετὰ δὲ τὴν μάχην αὐτὴν ἡ Ἑπτανησιακὴ στρατιὰ συμμετέσχε εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Μοροζίνη ἐπιχειρηθεῖσαν ἐκπολιόρχησιν τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν ὑπὸ τῶν Τούρκων, ὁπότε τὴν 14 Σεπτεμβρίου 1687 ὅβρις τῶν στρατευμάτων τοῦ κατέστρεψε τὸν Παρθενῶνα.

Ἀλλὰ δὲν ἐμάχοντο μόνον οἱ ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι εὐρισκόμενοι Ἑπτανήσιοι ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Πατρίδος τῶν, διότι τὸ ἴδιον ἐπραττον καὶ ὅλοι οἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ εὐρισκόμενοι, ὁ δὲ Μέγας Θεολόγος Κεφαλλῆν Ἠλίας Μηνιάτης διὰ νὰ ἐμψυχώσῃ τὴν ἀνωτέρω προσπάθειαν τῆς στρατιᾶς τῶν συμπολιτῶν τοῦ, διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς γενικωτέρας Πατρίδος ἐξεφώνησε τὴν 25 Μαρτίου 1688 τὸν κάτωθι ἐμπνευσμένον λόγον ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς ἐν Βενετίᾳ Ἑλληνικῆς κοινότητος ὁ ὁποῖος δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁ πρόδρομος τοῦ ὁμοίου ποῦ ἐξεφώνησε ὁ Πάλαιων Πατρῶν Γερμανὸς κατὰ τὴν ἑνδοξὸν ἡμέραν τῆς 25 Μαρτίου 1821.

Ἔως πότε Πανακῆρατε κόρη, τὸ τρισάθλιον γένος τῶν Ἑλλήνων ἔχει νὰ εὐρίσκειται εἰς τὰ δεσμὰ μιᾶς ἀνυποφύετου δουλείας. Ἔως πότε ἔχουσι νὰ βασιλεύωνται ἀπὸ ἡμῶν φεγγάρι αἱ χώραι ἐκείναι εἰς τὰς ὁποίας ἀνέτειλε εἰς ἀνθρωπίνην μορφήν ἀπὸ τὴν ἡγιασμένην γαστέρα, ὁ μυστικὸς τῆς δικαιοσύνης ἥλιος. Ἀχ Παρθένε ἐνδυμήσου πῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα πρότερον παρὰ εἰς ἄλλον ὅπου ἔλαμψε τὸ ζῆν φῶς τῆς ἀληθείας πιστεύω. Τὸ Ἑλληνικὸν γένος ἐστάθη τὸ πρῶτον ὅπου ἠνοίξεν τὰς ἀγκύλας καὶ ἔδωκε τὸ θεῖον Εὐαγγέλιον τοῦ Μονογενοῦς Σου υἱοῦ.

Τοῦτο ἔδωσε εἰς τὸν κόσμον τοὺς διδασκάλους, οἱ

Τετάρτη 31 Δεκεμβρίου

Ώρα 6η μ. μ.

Η ΚΛΗΡΩΣΙΣ ΤΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ == 1952 ==

24 Σπίτια

3.150 εκατομμύρια εί-
δικά κέρδη τῶν σειρῶν

1.065 εκατομμύρια ὁ
Κ Ο Υ Μ Π Α Ρ Α Σ. Καὶ

1.500 εκατομμύρια ἄλ-
λα χρηματικά κέρδη
εἰς τοὺς τυχεροὺς.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

**ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ**

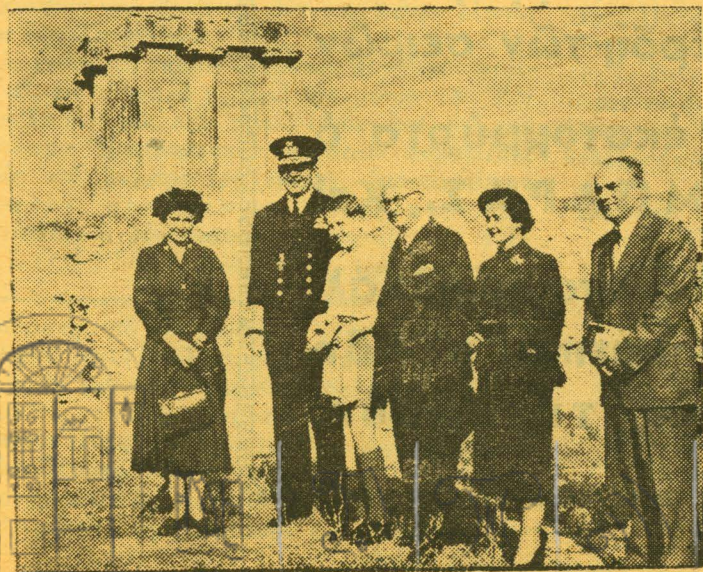
ΜΕ ΤΟΝ ΦΑΚΟ

Τουρκική αντιπροσωπεία καταθέτου-
σα στέφανον στὸ Μνημεῖον τοῦ Ἀγνώ-
στου Στρατιώτου.

Τούρκοι φοιτηταὶ ἀδελφωμένοι
μετ' Ἑλλήνων συναδέλφων

Οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν Κρατῶν Ἑλλάδος
καὶ Τουρκίας στὴν Ἀκρόπολι.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΛΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

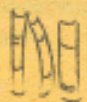

Ἡ Γιουγκοσλαβικὴ ἀντιπροσω-
πεία καταθέτουσα στέφανον στὸ
Μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρα-
τιώτου.

Ἐφίξις ἀπαχθέντων ἑλληνο-
παίδων στὴν ἑλληνογιουγκοσλαβι-
κὴν μεθόριον.

Χαρούμενη συντροφιά ἀπελευ-
θερωθέντων παιδιῶν.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

Ήραίο όρμητικό πέταγμα για την απόκρουση της μπάλας.

Έλληνίδες κολυμβήτριες σε χειμερινά σπόρ.

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ ΣΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΟ

Όμορφες έλληνίδες στο χορό.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ

Τοῦ κ. Δημ. Σ. Λουκάτου

Α' ΜΙΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΤΟΥ ΣΧΟΛΑΡΧΗ Γ. ΔΙΒΙΕΡΑΤΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

ΙΚΤΕΡΟΣ (λαϊκ. *λιόκρουση, λιόκριση, κίτρινη, χερσὴ*).

— Παρουσιάζει μελικομμάρα¹, κιτρινάδα στὰ μάτια, πόνους στὸ στομάχι. Ὅθε θέλει πάει ἡ «μαγάρα». Κάνει ἓνα κλωνάρι ὅπως τὸ σχέδιο τῆς φακῆς, ἀπάνου στὴν κόρδα τοῦ ἀπάνου χειλιοῦ, ἢ ἓνα σφυράκι στὴν κορφὴ τοῦ κεφαλιοῦ. Τοῦ πιάνει τὸ οὖρος τοῦ ἀρρώστου, τοῦ χαλάει τὸ στομάχι, κιτρινίζουν, ὅλα τὰ σωθικά του. Μελιοκόβεται καὶ γένεται κίτρινος, ὅπως τὸ λεμόνι.

— Πρέπει νὰ τὴ χαρακώσουμε² ἀπὸν κάτου ἀπὸ τ' ἀχείλι, γιὰ νὰ φύγει τὸ δηλητήριο³.

— Δίνουνε λεμόνι καὶ λεμονάδες, ὁπού 'ναι κίτρινο. Πρέπει νὰ τρώῃ σαλούμι καὶ ν' ἀποφεύγῃ τ' αὐγά καὶ τὰ γάλατα.

— Ἀκόμα ζύφουνε καὶ πικράγγουρο στὰ κάφη ρα⁴ καὶ τότες βάνουνε μαντήλι στὸ μαξιλάρι· τόσο πολὺ τρέχουνε ὕγρὰ δλοκίτρινα. Πρέπει νὰ ξορκιστῇ κιάλας, καὶ τότες σὲ τρεῖς μέρες φεύγει ἡ ἀρρώστεια. Θέλει νὰ τὴν προκάμῃς μὲ τὸ ξόρκι, πρὶν σαραντίση.

.....
ὁποῖοι μὲ τὸ φῶς τῆς διδασκαλίας των ἐφώτισαν τὰς Πιανρωμένας καρδίας τῶν ἀνθρώπων. Λοιπὸν Εὐσπλαχνε Μαριὰμ παρακαλοῦμεν Σὲ διὰ τὸ χαῖρε ἐκεῖνον ὅπου μᾶς ἐπροξένησεν τὴν χαρὰν διὰ τὸν ἀγγελικὸν ἐκεῖνον Εὐαγγελισμὸν ὅπου ἐστάθῃ τῆς σωτηρίας μας τὸ προοίμιον, χάρισέ του τὴν προτέραν Σου τιμὴν, Σήκωσέ το ἀπὸ τὰ δεσμὰ εἰς τὸ σκήπτρον, ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν εἰς τὸ βασίλειον. Καὶ ἂν αἱ τοιαῦται μας φωναὶ δὲν σὲ παρακινοῦσιν εἰς σπλάχνα ἅς σὲ παρακινήσωσι αἱ φωναὶ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς τρισαθλίου Ἑλλάδος. Φωνάζει ὁ Ἀνδρέας εἰς τὴν Κορίνθον, φωνάζει ὁ Σπυρίδων εἰς τὴν Κύπρον φωνάζει ὁ Ἰγνάντιος ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, φωνάζει ὁ Διονύσιος ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, φωνάζει ὁ Πολύκαρπος ἀπὸ τὴν Σμύρνην, φωνάζει ἡ Αἰκατερίνα ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, φωνάζει ὁ Χρυσόστομος ἀπὸ τὴν βασιλεύουσαν Πόλιν. Καὶ δείχνοντάς Σου τὴν σκληροτάτην τυραννίδα τῶν Ἀγερῶν ἐλπίζουσιν ἀπὸ τὴν ἄκρην Σου εὐσπλαγχνίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους τὴν ἀπολύτρωσιν».

Ἄς εἶναι εὐλογημένη ἡ μνήμη τῶν συμπολιτῶν μας οἱ ὁποῖοι μὲ τὸ παραδειγμὰ των καὶ μὲ τὰς θυσίας των μᾶς ἐκληροδότησαν τὴν ἐλευθερίαν τῆς Πατρίδος μας.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ Φ. ΑΡΓΥΡΟΣ

Ἐχουσε πεθάνει πολλοὶ ἀπὸ λιόκρουση, πού δὲν τὴν προκαμνε.

Τὰ ξόρκια πού λένε :

— *Βάλε Χριστὲ τὸ χέρι σου καὶ Παναγία τὸ δικό σου. Θεοτόκε Παρθένα, χαῖρε κεχαριτωμένη Μαρία, ὁ κύριος μετὰ Σοῦ, εὐλογημένη.*

Παναγία ἐκότουνε ἀπὸ τὸ ὄρος Ἐλαιῶς στὰ λευκὰ ντυμένη, καὶ ἀπάντησε τρεῖς Ἱεράρχους, στὰ πράσινα, στὰ κόκκινα, συναγωνισμὸς τοῦ Χάρου. Κι' ἡ Παναγία ἡ Δέσποινα τοὺς ἐκαταράσθη: — Σᾶς ξορκάω μὲ τὴ χέρα τὴν Πεντεδάχτυλη, τ' ἄδουλο κρεσσί, τὴ μαλαματένια σφραγίδα. Νὰ πᾶτε σὲ ὄρη, σὲ βουνά, σὲ μέση τοῦ Πελάου, ἐκεῖ νὰ φάτε, ἐκεῖ νὰ πιήτε, ἐκεῖ νὰ ρίξετε τὴ φαρμακίλα σας, ἐκεῖ τὴν κιτρινάδα σας καὶ τὴ μελικομμάρα σας, σὲ μέση τοῦ γιαιοῦ.

Ἄνεμος τό 'φερε, ὁ Χριστὸς θὰ τὸ περάσῃ.

Ἄλλο ξόρκι.

Ὁ Χριστὸς ἐπροβάτειε καὶ ἐδιδάχα μὲ τοὺς Ἀγγέλους, τοὺς Ἀρχαγγέλους, μὲ τοὺς δώδεκ' Ἀποστόλους καὶ ἀπάντησε τὴν Πράσινη, τὴν Κίτρινη, τὴν ἀδελφὴ τοῦ χάρου καὶ τῆς λέει:

— Ποῦ πᾶς Πράσινη, πού πᾶς Κίτρινη;

— Πᾶω σὶν (ὄνομα), στὰ χέρια του, στὰ ποδάρια του, στ' ἀντερά του, νὰ μπῶ μέσα, νὰ θερίσω. Ἄντερο δὲν θὰ τ' ἀφήσω. Τῇ λέει ὁ Δεσπότης ὁ Χριστὸς:

— Νὰ φύγῃς ἀπὸ τὸν (τάδε). ὁπού 'ναι βαφτισμένος, νὰ πᾶς σὲ ὄρη σὲ βουνά σὲ ξύλα σὲ λιθάρια.

Τρίτο ξόρκι: (ῥ)

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμε. Ἐπέρχεται ἡ Κυρία

1) Μελικομμάρες καὶ Κομμάρες. Κατάστασι πού τὴ φέρνει ἡ ἀδυναμία καὶ τὰ δέκατα πυρετοῦ.

2) «Χαρακῶνω» ἢ «κόβω τὴ λιόκριση», θὰ πῇ: ἀνοίγω τὸ σφυράκι μ' ἓνα ἀσημένιο μαχαιράκι, τὴ λατίζετα.

3) Ἐδῶ μοῦ πρόστεσε: Φέρνει εὐτόνη ἐκεῖος ὁπού τὴν «κόβει». Ἐπέρσει τὴν κόψανε τῇ κοπελὸς τοῦ Γρίβα καὶ ξεμᾶτωσε καὶ πῆγε ἐγίνε) φτισικιά.

4) Πικράγγουρο, ὁ καρπὸς τῆς Πικραγγουρίδας. Μυρίζουνε τὸ ὕγρὸ του μέσα ἀπὸ τὴ χούφτα τους, ὥστε νὰ μὴ μέσα στὰ ρουθόνια βαθίσῃ.

5) Κάθε γιάτρινος ἔχει καὶ δικὸ τῆς ξόρκι. Μάλιστα συχνά ἡ γιάτρινος τὴν ἐκλ. Πάτρινος τὸ ξόρκι τῆς δὲν εἶναι καλὸ κι' ἐπομένως δὲν «πιάνει», δὲν γιάτρεψι.

ΙΑΚΟΒΑΤΕΙΟΣ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

Θεοτόκο από τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν καὶ ἀπάντησε τὸν Ἄφρο καὶ τοῦ λέγει :

— Πού ὑπάγεις ;

— Πάγων εἰς τὸν Νέστορα.

— **Κίτρινε, Πράσινε συναγωγὴ τοῦ χάρου, ἐφτοῦ ὁποῦ ὑπάγεις, εὖρης ἕναν ἱερέα λευκὰ ντυμένο, τὰς χεῖρας πεντεδάχτυλα καὶ τὰς σφραγίδας μαλαματένιες. Στῶμεν καλῶς, στῶμεν.**

Ὅταν θὰ τ' ἀρχινήσῃ τὸ ἔξορκι, κάνει τρεῖς φορὲς τὸ σημεῖο τοῦ Σταυροῦ. Κρατᾷ ἕνα ποτήρι κρασί καὶ τὸ σταυρώνει μὲ τὴ βέρα, ὅση ὥρα λείει τὸ ἔξορκι. Τὸ κρασί αὐτὸ εἶναι «ἐξορκισμένο» καὶ θὰ τὸ πιῇ ὁ ἄρρωστος, γιὰ νὰ τὴ «μαγαρίσῃ». Ἄλλη γιάτρισσα κόβει τὸ λεμόνι σὲ τρία κομμάτια καὶ κάνει τρία «ἐξορκίσματα» σὲ τρεῖς μέρες, μ' ἕνα κομμάτι κάθε φορά. Σταυρώνει τὸ λεμόνι μὲ μιὰ βέρα (προτιμᾷ τ' ἄρρωστος ἢ τὴ δική της) ὅσο λείει τὸ ἔξορκι. Τὸ λεμόνι πρέπει νὰ τὸ φάῃ ὁ ἄρρωστος.

ΙΛΑΡΑ. (λαϊκ. *ιλαρά, ὁστρακιά, ἀστρακιά*) ¹.

— Παρουσιάζονται καντηλοῦλες ἄσπρες μὲ πῖον στὸ κορμί. Βγαίνει «κι' ἀπὸ μέσα» ² καὶ τότες δὲ γιатρεύεται : πάει στὸ καλὸ ὁ ἄνθρωπος. Ὅταν τύχη καὶ ἔβγη ἀπὸ μέσα, πρέπει νὰ ντύσουνε τὸ παιδί μὲ κόκκινο γιὰ νὰ πετάξῃ ὄξου ἢ ἄρρώστεια.

— Θέλει ἀγάντα κι' ἀγάντα ³ ζεστά, μέσα κι' ὄξου, καὶ νὰ μένῃ ὁ ἄρρωστος στὸ σκότος.

ΚΑΛΟΣ. (λαϊκ. *Κάλος*)

— Τόνε γεννάει τὸ στενὸ παπούτσι. Ἐγὼ πού τὸν ἔβγαλα, ἔβανα τὸ ποδάρι μου μέσα σὲ μιὰ λεκάνη μὲ καφτὸ νερὸ καὶ μαλάκωνε τὸ λεπάκι του καὶ τὸ βγάνα. Ἐτσι καθάριση, δὲν πονεῖ.

ΚΑΡΔΙΑ.

α'. ταχυπαλμία. (λαϊκ. *ἔχτυπος*),

— «Πάσκει ἀπὸ ἔχτυπο», λέμε : «Πάσκει ἀπὸ τὴν καρδιά του». «Ἐχει ταχυκαρδία». «Εἶναι καρδιακός»,

— Πού λείει κι' ἡ παροιμία :

**Στὴν καρδιά καὶ στὸ πλεμόνι
πόδι καὶ γιатρός δὲ σώνει.**

— Οἱ πῖο πολλοὶ γιатροὶ πεθαίνουν ἀπὸ τὴν καρδιά τους. Ἀπὸ φτειὸν τὸν ἔχτυπο πρόκειται νὰ σταματήσῃ τὸ αἷμα καὶ νὰ πάῃ ὁ ἄρρωστος στὴ δουλειά του.

— Βάνουνε κομπρέσες κρύες ⁴ στὴν καρδιά. Δὲν κάνουνε ὅμως τίποτα. Ἄ γιатρεύονται ἡ καρδιά δὲ θὰ πεθαίνανε οἱ γιатροὶ ποτέ τους.

β'. Πόνος στὴν καρδιά.

1) Συγχύζουνε τὴν ἱερά μὲ τὴν ὁστρακιά.

2) Καταλαβαίνουνε ὅτι βγήκε «κι' ἀπὸ μέσα», ὅταν ἔχει «καὶ ὅρες» ἐσωτερικὴ φλόγωση. Γεμίζει καὶ τὸ στόμα ἐξανθήματα.

3) Συνεχῶς καὶ ἐντατικῶς. «Μέσα κι' ὄξου» δηλ. νὰ πίνῃ ζεστά καὶ νὰ βρίσκειται σὲ ζεστὸ μέρο.

4) Ἐνὰ πανὶ τὸ βρέχει μὲ κρύο νερὸ καὶ τὸ ἀπιθώνει στὴν καρδιά.

— Ὑπομονετικὸς πόνος, ἀλλὰ τοῦ δίνει μία καὶ τοῦ καλῆς ¹ καὶ πάει.

ΚΑΤΑΓΜΑ. (λαϊκ. *Ἐστραγγούλησε τὸ χέρι του. Τὸ γούλησε. Ἐτσανίστηκε. Ἐμολώπωσε*).

— Ὅτα μολώπωση τὸ χέρι ἢ τὸ ποδάρι, τὸ τρίβουνε μὲ σκοροδόφυλλα βρασμένα. Τὸ βάνουνε κι' ἀπάνω ἀπὸ τὸν ἀχνὸ τὴν ὥρα πού βγάζανε τὰ σκοροδόφυλλα.

— Ὅταν στραγουλιστῇ πολὺ, θέλει Κουγιανό. ²) Πᾶνε καὶ τὸ καλαμώνει. Τοῦ Κουγιανοῦ εἶναι μεγάλη ἡ δουλειά του. ³

ΚΗΛΗ. (λαϊκ. *Κατεβασιά. Κατεβαίνει τὸ γουλάκι του*).

— Προέρχεται ἀπὸ ἀδυναμία ἢ ἀπὸ φορτίο. Γεννιῶνται καὶ πολλὰ παιδιὰ πού λείπει τὸ γουλάκι τους ἀπὸ τὸ πουργάκι του, ἢ γεννιῶνται μ' ἕνα γουλάκι.

— Δυναμόνοντες ⁴ ἔρχεται στὴ θέση του. Βάνουνε καὶ ζεστά. Σαπουνάδα μὲ μαλὶ ζεστό, νὰ τὸ ἀμιθώνουνε στὸ γυολί. Τὰ βαστοῦνε τὰ γουλιὰ καὶ μὲ ἀναδέματα.

— Ἄν δὲν ἔρτουνε τὰ γουλιὰ στὴ θέση τους, πεθαίνει τὸ παιδί μισό ⁵.

ΚΟΚΚΥΤΗΣ. (λαϊκ. *Κοκκύτης, Κορακόβηχας*).

— Τὴν κακή του μέρα ἀπὸ ἔχει γιатρία ⁶. Ὅποιο παιδί εἶναι δυναμωμένο, ἀντέχει ὅποιο εἶν' ἀδύνατο, πάει.

— Δίνουμε αἷμα τοῦ κοράκου νὰ τὸ πιῇ. Ἐκεῖνο ὅμως, πού μπορεῖ νὰ τοῦ κάμῃ καλὸ εἶναι τὸ «ὠδίο» τοῦ θάλασσης ⁷. Νὰ ταξιδέψῃ.

ΚΡΙΘΑΡΑΚΙ (λαϊκ. *Κρίταμα*.) Βλέπε λέξη ΜΑΤΙ.

ΚΡΥΩΜΑ ⁸ (λαϊκ. *Κοστιπατισό*).

— Παλαιά, ὅποιος ἦτανε κοστιπάδος, τοῦ ἔπαιρναν τὰ αἷματα. Ἐδενε τὴ φλέβα τ' ἄρρωστος «κι' ἔκανε ἔτσι» μὲ τὴ μύτη τοῦ λατζέτας ⁹ κι' ἔτρεχε αἷμα καὶ τὸ μάζωνε μὲς στὸ ποτήρι. Τὸ κρυωμένο αἷμα ἐκαθότουνε κάτω - κάτω στὸ ποτήρι.

1) Ξαφνικά καὶ ἀπτότομα.

2) Ὁ Κουγιανός. Ἡ Κουγιανός. Λαϊκὸς γιатρός ἐπιτηδες γιὰ τὰ κατάλματα. Τὸ ὄνομα δόθηκε ἀπὸ τὴν οἰκογένεια τῶν Κουγιανῶν, πού ἦσαν πραχτικοὶ γιатροὶ γιὰ τὰ κατάγματα. Εἶναι σπάνιοι, Ὑπάρχει τώρα ἕνας, σ' ἕνα μακρινὸ χωριό, πού δὲν ἐστάθηκε δυνάτ' νὰ τὸν ἐπισκεφτῶ.

3) Εἶναι λεπτὴ καὶ σπουδαία στὴν ἐφαρμογὴ της, ἀλλὰ καὶ στὸ ἀποτέλεσμά της.

4) Σωματικά.

5) Μικρό.

6) Ἐννοεῖ πὼς δὲν ἔχει φάρμακα.

7) Ὁ ἀέρας τῆς θάλασσης.

8) Κρύωμα λένε καὶ τὸν πλευρίτη. «Ἄρπαξε κρύωμα». Τοῦ ἐξανόωσε ἕνα παλιὸ κρύωμα, πού 'χε». Ἐδῶ ὅμως πρόκειται γιὰ ἐλαφρὸ κρύωμα.

9) Μαχαίρακι ἀσημένιο ἀπὸ τὴν Πόλη. Ὅπως μοῦ τόπισε μὲ βασμάκι. Ἡ λαϊτικὴ πρᾶξι ἀσημένιο, γιὰ ν' ἀποφεύγεται ἡ μόλυνση. Εἰδικὸ γιὰ ἐπεμβάσεις. Δὲς καὶ λ. Βούρ. καὶ Ἰκτερός.

ΛΕΒΙΘΕΣ. (λαϊ. *λεβίδες, κατηραμένες, μπαμ-
για.*)

—Γίνονται από τὰ πολλά γλυκίσματα.

—Πολλά παιδιά πού τσι ἔχουνε, ξεραίνονται, ἄλλα τραγανίζουν τὰ δόντια-στόν ὕπνο τους. Ὅταν εἶναι πολλές, βγαίνουν ἀπὸ τὰ ρουθούνια καὶ τὸ στόμα. Καὶ προπάντων, ὅταν εἶναι κανεὶς ἀπὸ ἀρ-
εώστεια, ἀπὸ θέρμη.

—Παίρνουνε ἓνα φάρμακο: *σαντονίνο*, καὶ ψο-
φᾶνε οἱ λεβίδες. Πίνουνε καὶ πούργα ¹⁾ καὶ «φευ-
γόνυνε». Βράζουνε καὶ λεβιθογόρτο καὶ πίνουνε τὸ
ζουμί του. Τρῶνε τὸ σκόρδο ἢ τὸ τρίβουνε στὴ μύτη
καὶ χάνονται τὰ μπαμπάγια.

ΛΕΙΧΗΝΕΣ.

—Λεπιάζει τὸ δέρμα. Γένονται ἀπὸ τὸν ἥλιο κι'
ὅτα φάη κανένας ἀμύγδαλα τοῦ Μαρτιοῦ.

—Ἀπιθώνουνε τὸν κῶλο τῆς μαύρης «κοτὸς»
ἀπάνου στὴ λειχήνα, καὶ χάνεται.

ΛΕΧΩΝΑ.

α'. χρόνος τοῦ τοκετοῦ.

—Τσοῦ ὀχτῶ μῆνες εἶναι ἀδύνατο νὰ λευτερωθῇ
καλὰ ἡ γυναίκα. Τῇ βρίσκει αἰμορραγία μεγάλη, «ἀ-
πάνου κι' ἀπὸν κάτου» ²⁾ καὶ πᾶει. Ἐφτεῖες ὁ χά-
ρος το' ἀκλουθαί.

—Τσοῦ ἑπτὰ μῆνες ὁμως γεννᾶνε πολλές. Πολλά
παιδιά γεννιῶνται καὶ τσοῦ λείπουνε μέρες. Ἐφτεῖα
προκάνουν καὶ παίρνουν τὴ βάφτιση κι' ὕστερα
πᾶνε. Ὅσες μέρες τοὺς λείπουνε τόσες ζοῦνε. Ἡ Πέ-
λια ³⁾ τοῦ βανε ζεστά πὼς θὰ τὸ γλυτώση, μὰ τὸ
ῥασε.

β'. Ἐπιλόχοιο πυρετοί.

—Μετὰ ἀπὸ τὴ γέννα στὸν πρῶτο πυρετὸ πρέπει
νὰ πάρη ἡ λεχώνα λάδι. ⁴⁾ Ἄν συνεχίση ὁ πυρετός,
εἶναι ἐπιλόχια καὶ δὲ σύνετα μία μαμὴ νὰ φέρη
ἀποτέλεσμα. Χρειάζεται γιατρός.

γ'. Αἱμοραγία.

—Συβαίνει στὴ λεχώνα, ἔχτος ἀπὸ τὸ λεχωνικὸ
αἷμα, νὰ τρέχει κι' ἄλλο καὶ νὰ μὴ θέλει νὰ σταμα-
τήση.

—Προέρχεται, ὅτα μείνη ἀδέρφι μέσα της. Πε-
τάει τότες τὸ αἷμα ἀπὸ τὸ στόμα κι' ἀπὸ τὴ μύτη.

—Θέλει νὰ καθαριστῇ ἀπὸ τ' ἀδέρφι γιὰ νὰ στα-
ματήσῃ τὸ αἷμα. Νὰ κάμη νευροδέματα στὰ μπρά-
τσα. Νὰ σφίγγουνται μὲ ὅση δύναμη κι' ἂν ἔχῃ.

(Συνεχίζεται)

1) Ρετσινόλαδο. Τὸ χρησιμοποιοῦνε καὶ σὲ δυσκοι-
λιότητα, ἀλλὰ καὶ γενικά εἶναι τὸ πρῶτο μέσο ποῦ
χρησιμοποιοῦνε μόλις αἰσταθοῦνε πυρετό. «Πρώση δου-
λειὰ τ' ἀρρώστου εἶναι νὰ πάρη πούργα», σοῦ λένε.
Ἡ δόση εἶναι μία οὐγγιά γιὰ τὰ παιδιά καὶ 1 1)2—
2 1)2 γιὰ τοὺς μεγάλους. Γιὰ νὰ τὸ πιοῦνε χρησιμο-
ποιοῦνε χίλια δυὸ πράγματα. Τὸ ζεσταίνουνε. Τὸ ἀνα-
κατέβουνε μὲ καφὲ ἢ γάλα, βάνουνε ζάχαρι, μυρίζου-
νε κρεμμύδι, πλένουνε τὸ στόμα τους μὲ ξίδι κ.λ.π.

2) Ἀπὸ τὴ «γέννα» καὶ τὸ στόμα.

3) Μία γυναίκα τοῦ χωριοῦ.

4) Ρετσινόλαδο. Δὲς λ. Λεβίδες.

Τὸ Ἀρδινωπρινό

Θὰ εἶναι τέλειο ὅταν

✱ Τὸ ΥΠΟΚΑΜΙΣΟ σας

✱ Τὴ ΓΡΑΒΑΤΑ σας

✱ Τὰ ΕΣΩΡΡΟΥΧΑ σας

Καὶ τὰ ὑπόλοιπα εἶδη σας
Τὰ ἐμπιστευθῆτε σὲ μᾶς.

Διαλέξαμε τίς καλύτερες ποιότητες στὶς πλέον ἐπιτυχεῖς
ἀγορὲς καὶ μὲ τὴν γνωστὴ τελειότητα τῶν κατασκευῶν
τοῦ Ἐργοστασίου μας. Σᾶς προσφέρομεν μίαν πλήρη καὶ
τελείαν συλλογὴν ἀπὸ ὅλα μας τὰ εἶδη μὲ τίς φθηνότερες τιμές.

Κ. Μαρούσης

ΠΑΤΗΣΙΩΝ 8 - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 62

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ΤΟ ΘΕΙΟΝ ΕΝ ΤΩ ΑΝΘΡΩΠΩ

‘Ο Θεός και η τελειότης τοῦ οργανισμού τοῦ Ἀνθρώπου, κατὰ τὰ διδάγματα ἑνὸς μεγάλου Ἑλλήνος Ιατροῦ.

‘Ο Leibniz εἶπεν εἶπει· «Ὀλίγη ἐπιστήμη ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸν Θεόν, πολλὴ ἐπιστήμη ἐπαναφέρει εἰς Αὐτόν». Ὁ Goethe κατόπιν προσέθεσεν : «Ἡ ὁρησκευτικότης κάμνει τὸν ποιητὴν καὶ τὸν καλλιτέχνην μέγαν καὶ δημιουργικόν».

Ἡ παρόδος τοῦ χρόνου ἐπεκύρωσεν τοὺς ἀφορισμοὺς αὐτοὺς, ὡς φορεῖς μεγάλων ἀληθειῶν, ὅσον καὶ ἂν ἀμφισβητῶσι τὴν ἀλήθειαν αὐτῶν οἱ ἄθρησκοὶ ἢ ἡλιαρῶς ὁρησκευτικοί, καὶ διὰ τοῦτο παραμένοντες μικροὶ καὶ ἀνίκανοι νὰ ἀντιληφθῶσιν, ὅτι ἡ ὁρησκευτικότης, καὶ μάλιστα ἡ Χριστιανικὴ Πίστις, ἀνοίγει τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εὐρύνει τὴν διάνοιαν, καθιστῶσα αὐτὴν ἱκανὴν διὰ τὰ μέγала καὶ θαυμάσια ἔργα τοῦ Πνεύματος.

Μία ἰσχυροτατὴ καὶ περιφανεστάτῃ ἀπόδειξις τῶν ἀνωτέρω εἶναι ὁ ὕμνησις τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Γενούης καὶ διευθυντῆς τοῦ σανατορίου «Σωτηρία» Ιατροῦ κ. Διδόνσιος Τουλιᾶτος. Γνωρίζομεν, ὅτι θὰ προσκορυσσώμεν εἰς τὴν μετριοφροσύνην αὐτοῦ, ἀναφέροντες ἐνταῦθα τὸ ὄνομα τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἐπιστήμονος καὶ ἀνθρώπου, τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἀποδεικνύοντος διὰ τῶν λόγων καὶ τῶν ἔργων αὐτοῦ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἀναγκαιότητα τῆς Χριστιανικῆς ὁρησκείας καὶ Ἠθικῆς, τοῦ διακηρύξαντος ἐσχάτως ἀκόμη διὰ σειρᾶς ἄρθρων ἐν τῷ «Λαϊκῷ Πανεπιστημίῳ» τῆς ἐφημερίδος «Βραδυνή», ὅτι καὶ ὁ Θεὸς ὑπάρχει, καὶ ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ Παναγία ὑπάρχει, καὶ οἱ ἅγιοι ὑπάρχουν καὶ τὰ θαύματα τῆς Χριστιανικῆς ὁρησκείας εἶναι πραγματικά. Ἄς μᾶς συγχωρήσῃ ὁμως ὁ κορυφαῖος Ιατρός, διότι ὁ σκοπὸς ἡμῶν δὲν εἶναι νὰ διαφημίσωμεν καὶ κολακεύσωμεν αὐτόν, ἀλλὰ νὰ καταστήσωμεν εὐρύτερον γνωστὰ μερικὰ ἀπὸ τὰ θαυμάσια καὶ σωτήρια ἐκεῖνα περὶ Θεοῦ διδάγματα, τὰ ὁποῖα παρέδωκεν εἰς τὰς ἀδελφὰς νοσοκόμους τῆς «Σωτηρίας», ὡς καθηγητὴς τῆς σχολῆς αὐτῶν.

Ἐχομεν εἰς χεῖρας ἡμῶν μίαν πολυγραφηθεῖσαν σειρὰν μαθημάτων του, καὶ ἀποσπῶμεν ἐκ τοῦ περὶ καρδίας καὶ καρδιοπαθειῶν μαθήματος τὰ ἑξῆς : «Ἐστὶ θὰ ἡμπορέσητε νὰ θαυμάσητε τὸ ὕψος τῆς ἀφαντάστου τελειότητος, μετὰ τὴν ὁποίαν ἐπροίκισεν ὁ Θεὸς τὸν σπόγγον αὐτόν, ποὺ ὀνομάζομεν καρδίαν, καὶ τῆς ὁποίας ἡ λειτουργία εἶναι αὐτόνομος, εἶναι ἀνεξάρτητος, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν θέλησιν τοῦ Ἀνθρώπου. Δι’ αὐτὸ Θεοὶ καὶ ἄνθρωποι μέσα εἰς αὐτὴν ἐποποθέτησαν τὴν ἑδραν τῆς ψυχῆς... Ἐάν, ἀδελφοί, σκεφθῶμεν, ὅτι τὸ τόσο μακρὸν καὶ τεράστιον αὐτὸ ἔργον ποὺ ἀναφέρομεν ἀνωτέρω, ἐκτελεῖ ἀγογγύστως ἡ ταλαίπωρος αὐτὴ καρδιά μετὰ τὰς βαλβίδας τῆς,

μετὰ ἀφθαστον τελειότητα, μετὰ εκπληκτικὴν ἀγχοτήν, μετὰ βαθεὸς γήρατος, καὶ χωρὶς ὡς εἶπαμεν, οὐδ’ ἑνὸς καὶ λεπτοῦ ἀνάπαισι, ἐὰν σκεφθῶμεν, ὅτι κατὰ τὸ μακρὸν αὐτὸ διάστημα τῆς ζωῆς τῆς ἡμεῖς, ἀντὶ τὰ τὴν προσέχωμεν καὶ νὰ τὴν διευκολυνώμεν εἰς τὸ ἐπιμοχθον ἔργον τῆς, φροντίζομεν, ἀντιθέτως νὰ τῆς ἐπανέχωμεν τὸν μόχθον καὶ νὰ τῆς ὑπονομεύωμεν τὰ θεμέλια (τὸ μυοκάρδιον), ποτίζοντες τὴν μετὰ πικρίας καὶ συγκινήσεις, μετὰ οἰνοπνεύματα καὶ τοξίνια παντοδαπὰς (μικροβιακὰς, γαστρονομικὰς, νικοτινικὰς), ἐὰν τέλος ἀναλογισθῶμεν, ὅτι εἰς ἓνα τόσο μακρὸν καὶ τεράστιον ἔργον δὲν θὰ ἀντεῖχε ποτὲ καμμία ἀνάλογος ἐκ μεταλλοῦ ἢ ἐλαστικοῦ μηχανικῆ συσκευῆ (καὶ ἂν ἀκόμη παραδεχθῶμεν, ὅτι θὰ ἦτο ποτὲ τεχνικῶς δυνατόν νὰ κατασκευασθῇ τοιαύτη), **ὀφείλομεν νὰ γονατίσωμεν** καὶ νὰ ἐπαναλάβωμεν τὸν αἶνον τοῦ Μεγάλου Βασιλείου : «Μέγας εἰ Κύριε καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα Σου»...

Ἐάν λοιπὸν ὁ μέγας Σουηδὸς βοτανολόγος καὶ Ιατρός Λινναῖος ὁμολόγησεν, ὅτι «μέσα εἰς τοὺς στήμονας τῶν ἀνθέων ἀνευρίσκει τὸν Θεόν», κατὰ μείζονα λόγον ὀφείλει ὁ κάθε Ιατρός νὰ ἀναφωνήσῃ, ὅτι μέσα εἰς τὴν καρδίαν, ὡς ἔδραν τῆς κυκλοφορίας, ἀνευρίσκει τὸν Θεὸν καὶ τὸν Ὁρόνον Του...

Νομίζω, ὅτι καὶ μόνη ἡ σκοπιμότης τῶν ὁργάνων καὶ τῶν μελῶν τοῦ σώματός μας, ὅπως πολλάκις ἐλάβομεν ἀφορμὴν νὰ τονίσωμεν, καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἡ ὑπεροχὴ τῆς διανοίας μας εἶναι καὶ ἀρκετὴ καὶ πειστικὴ (διὰ τὴν ὑπαρξίν τοῦ Θεοῦ). Διότι, διαφορετικά, τίνος τότε ἔργον καὶ πρόνοια εἶναι λοιπὸν τὰ βλέφαρα, ποὺ ἐπίτηδες ἐτέθησαν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας ἵνα προφυλάσσουν αὐτοὺς, ἐπειδὴ εἶναι εὐπαθεῖς καὶ πολὺτιμι διὰ τὴν ζωὴν μας ; Τὶς ἐφύτευσεν εἰς τὰ ἄκρα τῶν βλεφάρων τὰς βλεφαρίδας, ἵνα μὴ βλάπτουν τοὺς ὀφθαλμοὺς οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ σκόνη ; Ποιὸς ἐτοποθέτησεν ὑπεράνω αὐτῶν τὰς ὀφρὺς ὡς προσταγέα, ἵνα μὴ βλάπτῃ αὐτὰς ὁ ἀπὸ τοῦ μετώπου καταρρέων ἰδρὼς ;

Ἡ τύχη μήπως ἐκανόνισεν, ὅπως οἱ ὀδόντες εἶναι δύο εἰδῶν, ἵνα οἱ μὲν (κοπτήρες) τεμαχίζουσιν, οἱ δὲ (τραπεζίται) ἀλέθουσιν τὴν πρὸς συντήρησίν μας τροφήν ; Ἡ μήπως ἡ φύσις μόνη τῆς ἐμερμηνήσεν, ὥστε τὸ μὲν στόμα μας νὰ εὐρίσκεται πλησίον τῶν ὀφθαλμῶν μας, ἵνα οὕτω ἐλέγχωμεν τὰς τροφὰς, ποὺ τρώγομεν, καὶ πλησίον τῆς ρινὸς μας, ἵνα διὰ τῆς ὁσφρήσεως ἀντιλαμβανώμεθα τὸ ἐπωφελὲς καὶ τὸ ἐπιβλαβὲς αὐτῶν, ὡς ὁ δὲ ἄλλος ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ πεπτικοῦ μας σωλίνου νὰ εὐρίσκεται εἰς τὸ ἀντιθέτον ἄκρον τοῦ κορμοῦ τοῦ σώματός μας, ἵνα οὕτω τὰ ἀπορρίματα

ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

ΤΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΜΙΑΣ ΣΚΥΛΑΣ

Μας απέστάλη πρὸς δημοσίευσιν τὸ ἀκόλουθον παράπονον μιᾶς πονεμένης πολυτέκνου σκύλας:

Κύριοι μου καὶ ἀφέντες,

Σε μερικοὺς ζωῶφιλους ποὺ ἀντιλαμβάνονται τὸ ἐκφραζόμενὸ παράπονό μας, παρεκάλεσά νὰ σὰς σταλῇ πρὸς δημοσίευσιν ἡ κάτωθι ἐκκλήσις, ἐκ μέρους μιᾶς πιστῆς πονεμένης σκύλας καὶ νὰ τῇ δημοσιεύσῃτε.

Ἐν πρώτοις κατηγορήθη ὀριστικὰ ἡ ἐορτὴ τῶν ζώων ποὺ ἐγένετο τὴν 4 Ὀκτωβρίου καὶ στὴν ὁποία βρῆσκαν εὐκαιρία μερικοὶ καὶ μάλιστα πολλοὶ καὶ περισσότερες κυρίες καὶ δεσποινίδες νὰ δείξουν τὴν εὐσπλαχνία περισσότερο στὰ σκληροκρέατα ζῶα καὶ ἰδίως στοὺς σκύλους καὶ τὰς γότες, γιατί τὰ τρυφεροκρέατα τὰ κατεβρόχθησαν ἀγρίως καὶ θηριωδῶς ἢ μᾶλλον ἀνθρωπίνως... Καὶ ἐάν σ' αὐτὰ δυσπιστεῖτε ρωτήσητε τὰ κακόμοιρα τὰ ἀρνάκια ποὺ τὰ φυλάγαν ἀπὸ τοὺς λύκους... μὲ στοργὴ καὶ τουφέκια.

Ἀλλὰ ἡ κατάργησις αὐτῆς τῆς φιλοζώου ἐορτῆς μέχρι τίνος ἐσυγχωρεῖτο διότι ἡ δικτατορία τῆς 4ης Αὐγούστου εἶχε ἐκεῖ συγχωνεύσει κάθε ἐκδήλωσις χαρᾶς καὶ ἐνθουσιασμοῦ ποὺ μποροῦσε νὰ ἐκγηλωθῇ τόσον διὰ τοὺς ἀνθρώπους ὅσον καὶ διὰ τὰ ζῶα...

Ἐπακολούθησε ὁ πόλεμος ὡς γνωστὸν ποὺ οἱ ἀνθρώποι διὰ τὸ ἰδεῶδες τῆς Εἰρήνης, τῆς Ἀγάπης καὶ τῆς Ὁμονοίας ἐπολέμησαν θηριωδῶς συγγνώμην ἀνθρωπίνως ἤθελα νὰ πῶ παλλή, καρίσια δηλονότι...

Τὰ πληρώσαμε πιὸ πολὺ ἡμεῖς τὰ δύστυχα ζῶα ἀπὸ τῆς φτώχεις γάτας μέχρι τοῦ λύκου ποὺ κυνηγήθηκε ἀπὸ τὴν σπηλιά του, σὰν νὰ χρώσταγε νοῖκι σὲ πολυτελὲς σπιτί...

Ἐκτοτε δὲν ἀπεκατεστάθησαν οἱ δεσμοὶ μεταξὺ ἀνθρώπων καὶ ἀνθρώπων καὶ ἀκολουθῶς μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ζώων.

Ἐμεῖς βέβαια παίζαμε τὸν ρόλον ὑπηρετοῦ καὶ ὑποτακτικοῦ. Εἴμασθε κατώτερα καὶ ξεπεσμένα ὄντα. Δὲν ἔχουμε ἐφόδια, ὅπλα καὶ δύναμη. Τὰ ψυχικά μας ὅμως ἐφόδια, εἶναι παρέγνωρισμένα. Καὶ μὲ τὴν λίγη λογικὴ ποὺ ἔχουμε καταλαβαίνουμε πῶς ὁ ἀνθρώπος ξέπεσε ψυχικὰ τόσο πολὺ ὥστε νὰ χάσῃ τὴν ἐκτίμησίν μας καὶ νὰ μὴν εἶναι ἄξιος τῆς στοργῆς μας. Μπορεῖ νὰ κρατιέται στὸ ὕψος του δυναμικὰ ὄχι ὅμως σὲ ἠθικὰ βάθρα. Καὶ γι' αὐτὸ νὰ μὴ ὑπολογίζῃ πλέον σ' ἐμᾶς ἐπὶ πολὺ, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπίστη καὶ ἡ ματαιοφροσύνη του τὸν κάνει νὰ φιλοδοξῇ νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν Ζούγκλα καὶ νὰ φέρῃ καὶ ἐκεῖ τὸν πολιτισμένο... ἀνθρώ-

πισμὸ του.

Πάντως ὁ μακυγιαρισμένος ἀνθρωπισμὸς ἐξαπλοῦται καὶ στὴ δική μας ψυχολογία καὶ ἔτσι καὶ ἡμεῖς μὲ χάδια καὶ φιλιὰ, κατασπαράσσουμε κάθε θῦμα καὶ ἀδύνατο ζῶο. Πάει πιά ἡ παλαιὰ τακτικὴ τῶν ἀπειλῶν. Τὴν εἶχαμε ξεχάσει. Πήραμε τὸ ἀνθρώπινο μηδίαμα καὶ χάδι.

Σ' οὗτο ὅμως δὲν μποροῦμε νὰ ἀκολουθήσουμε τὸν ἀνθρώπου καὶ μάλιστα τὴν γυναῖκα εἶναι ἡ μαεστρία τῆς ἐπιφανειακῆς στοργῆς ποὺ ἐκμεταλλεύεται αἰσχροῦ. Τοῦτο δὲ διότι τὸ ἰδικὸ μας συμφέρον εἶναι λιτὸ καὶ περιορίζεται στὸ λίγο φαγητό, ἔγαντι τοῦ ὁποίου δίνουμε καὶ τὴν ἀφοσίωσι, καὶ τὴν στοργὴν μας καὶ τὴν ψυχὴν μας.

Ἡ γυναῖκα ὅμως καπηλεύεται τὰ πάντα καὶ μάλιστα εἰς βάρος μας, ὅπως καὶ εἰς βάρος τῶν ἀνδρῶν. Αὐτὴ μᾶς τρώγει ἢ μᾶς πουλάει γιὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ποὺ δὲν περιορίζονται στὸ πολυδάπανο ἀβυσσολέο στομαχάκι τῆς ποὺ θέλει ἓνα κοπάδι πουλάκια καὶ ἀρνάκια τὸν χρόνον νὰ φάῃ. Γιὰ τὸ ντύσιμο ποὺ εἶναι μᾶλλον γδύσιμο φονεύονται πολλὰ ζῶα νὰ τῆς δώσουν τὸ δέρμα τους. Μὰ δὲν ἀρκεῖ μόνο αὐτό. Ἀκοῦστε ἓνα παράδειγμα: Ἐχῶ μιὰ κυρία ποὺ μὲ λατρεύει καὶ τὴν λατρεύω. Μιλεῖ καὶ γράφει πέντε γλῶσσες ποὺ μοῦ τις ἔμαθε καὶ μένα. Ἀπὸ τότε ἔμαθα νὰ βγάλω τὴν μεγάλη μου γλώσσα ἔξω μὲ τὴν πεντάδιπλη διάστασιν καὶ ἡ κυρία μου μὲ μάλωνε σὰν ἀθόρυβη ποὺ εἶναι καὶ σεμνή.

Τῆς εἶπα νὰ πᾶμε στὸ Ταχυδρομεῖο νὰ βγάλουμε τίς γλωσσάρες ἔξω νὰ κολλᾶνε γραμματόσημα, μὰ αὐτὴ βρῆκε δουλειὰ σὲ μιὰ μεγάλη Ἐταιρία καὶ ἐκεῖ τὰς χρησιμοποιεῖ. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐγὼ σὰν λαλίστατη, κέντρισα τὴν συμπάθειαν ἑνὸς εὐγενικοῦ σκύλου. Ἡ κυρία μου μ' ἄφησε νὰ νοιώσω τὴν ἱερὴ συγκίνησιν τῆς ἀναπαραγωγῆς... ὄχι ὅμως νὰ ἐρωτευθῶ.

Αὐτὸ λέει εἶναι τῆς μόδας. Ἀλλὰ ἐγὼ ἤλθε ἡ ὥρα ποὺ μὴ ξέροντας νὰ κάνω ἐκτρώσιν γέννησα 5δυμα. Ἡ κυρία μου τρελλάθηκε ἀπὸ χαρὰ. Θὰ τὰ υἱοθετοῦσε καὶ θὰ τοὺς ἔδινε τὴν καλλήτερον ἀνατροφή. Δὲν θὰ τὰ μόθαινε, ὅπως ἔλεγε — μόνο γράμματα καὶ γυμνάσματα ἀλλὰ καὶ μύσην στὰ ἀρχαῖα μυστήρια, ὅπως τὰ ἱερὰ ζῶα τῶν Αἰγυπτίων. Εἶναι τόσο σοφὴ...

Ξάφνου ὅμως ἔμαθα, ἄχ! δὲν θέλω νὰ τὸ πιστέψω καλὰ ὅτι τὰ ὁμόρφα παιδάκια μου μόλις τὰ προκόψῃ θὰ τὰ πουλήσῃ. Τί φοβίκα! Ὁλὴ λοιπὸν ἡ στοργὴ καὶ ἡ τρυφερότης πᾶς θὰ γίνῃ ἐπιχείρησις ἀκαλοποιουμένη καὶ ἀναισθητοῦμένη θὰ πνιγῶ σὲ ροεὶς δακρύων, ὄχι ἀπὸ τὸν πόνον τῶν παιδιῶν μου, ἀλλὰ γιὰ τὸν ἀνθρώπινο ξεπεσμό.

τῶν τροφῶν μας, ὥς ἀηδῇ, εὐρίσκονται ὅσον τὸ δυνατὸν μακρότερα τῶν αἰσθήσεων ; Ποιὸς ἄλλος ἀπὸ τὸν Δημιουργὸν ἔβαλε μέσα μας τὸ αἶσθημα τῆς πείνης ἵνα διὰ τῶν τροφῶν ἀναπληρώμεν, ὅ,τι διὰ τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ χρόνου ἐφθάρη ; Τὸν πόνον διὰ τὴν ἐπισύρῃ τὴν προσοχὴν τοῦ πάσχοντος εἰς τὸ ἄρρωστον μέρος ; Τὴν κούρασιν, ἵνα μᾶς εἰδοποιῇ, πὼς τὸ νὰ ἐπιμένωμεν ἐργαζόμενοι περισσότερον τοῦ πρέποντος, δὲν εἶναι χωρὶς ζημίαν ἢ κίνδυνον τῆς υγείας μας ; Τὸν ἔμετον καὶ τὴν διάρροϊαν, ἵνα δι' αὐτῶν ἀποβάλλωμεν πᾶν ὅ,τι ἐπιβλαβὲς ἢ παρὰ τὴν εὐεχίαν εἰσηγόμενοι εἰς τὸν ὁργανισμόν μας ; Τὸ πτόνισμα καὶ τὸν βῆχα, ἵνα οὕτω ἀπομακρύνωμεν κάθε ξένον ἢ ἐπιβλαβὲς πρᾶγμα, ποὺ ἐκάθησεν εἰς τὸν βλεννογόνον τῆς μύτης ἢ τῶν πνευμόνων μας, καὶ ποὺ ἡμπορεῖ νὰ ἔχῃ δυσάρεστα ἐπακόλουθα διὰ τὴν υγείαν καὶ τὴν ζωὴν μας ; Ἔργον Τύχης εἶναι ἢ ἔργον Θείας Προνοίας, ἔργον σοφοῦ φιλοζώου Δημιουργοῦ, ὅτι ἐνέβαλεν εἰς μὲν τοὺς συζύγους τὴν ἀγάπην τῆς τεκνοποιίας, εἰς δὲ τὰς συζύγους τὸ ἰδιαίτερον αἶσθημα τῆς πρὸς τὰ τέκνα στοργῆς, ἐξ ὧν δὲ τῶν ἐν τῇ φύσει ζῶν, εἰς ποῖον ἄλλο, πλὴν τοῦ Ἀνθρώπου, ἔδωκε πόδας, διὰ τὴν περιπατῆ ὄρθιος καὶ ἡμπορῇ ἔτσι νὰ βλέπῃ μακρότερα καὶ καλύτερα, καὶ τοῦ προσέθηκε χεῖρας, ἵνα δι' αὐτῶν εἶναι εὐτυχέστερος τῶν ζῶν ; Καὶ ἔτι πλέον, ἐνῶ ὅλα τὰ ζῶα καὶ τὰ πτηνὰ ἔχουν γλῶσσαν, μόνην τὴν γλῶσσαν τῶν ἀνθρώπων ἐποίησε τοιαύτην, ὥστε νὰ ἀρθρώσῃ τὴν φωνήν, καὶ ἐνῶ ὅλα τὰ ζῶα ἔχουν πρόσωπον καὶ ἐγκέφαλον, μόνον εἰς τὸν Ἀνθρώπον ἐξάρτισε τὸ γέλιο, καὶ τοῦ ἔδωκε νοῦν διὰ τὴν σκέπτεσθαι καὶ ψυχὴν διὰ τὴν αἰσθάνεσθαι καὶ διὰ τὴν εὐλογῆ ; Διότι πλὴν τῶν ἀνθρώπων, ὧν ἀνεξαιρέτως τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῶν λευκῶν καὶ τῶν κιτρίνων καὶ τῶν μαύρων, ποῖα ἄλλα ζῶα εὐλογοῦν καὶ λατρεύουν τὸν Θεόν, ποῖα δὲ ἄλλη ψυχὴ εἶναι ἱκανωτέρα τῆς Ἀνθρωπίνης νὰ φιλοπονῇ πρὸς μάθησιν, ὅσα δὲ ἂν ἀκούσῃ ἢ ἴδῃ ἢ μάθῃ νὰ διατηρῇ ἐν τῇ μνήμῃ ;

Ἄς ἔχωσι λοιπὸν ταῦτα ὑπ' ὄψει τῶν ὅλων ἀλλὰ πρὸ πάντων οἱ μικροὶ ἐκείνοι ἱατροὶ καὶ οἱ λοιποὶ διπλωματοῦχοι τῶν διαφορῶν σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων, ἀλλὰ οὐχὶ καὶ σοβαροὶ ἐπιστήμονες, οἱ ὁποῖοι ἰσχυρίζονται καὶ διδάσκουσι δυστυχῶς, ὅτι ὁ Ἀνθρώπος, εἶναι ἀπλῶς μία ὕλική μηχανή, τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησαν καὶ κυβερνῶσιν αἱ τυφλαὶ δυνάμεις τῆς φύσεως. Ἄς ἔχωσι ταῦτα ὑπ' ὄψει τῶν, μήπως μὲ τὴν βοήθειαν αὐτῶν ἐννοήσωσιν ἐπὶ τέλους, διατὶ ὁ ἐπιφανὴς Ἀγγλὸς ἀστρονόμος Herschel, ἀπηχῶν τὴν πεποιθήσιν τῆς χορείας τῶν ἀληθῶς μεγάλων ἐπιστημόνων ὧν τῶν ἐποχῶν, διεκήρυξεν : «Ὅσον περισσότερον εὐρύνεται τὸ πεδίου τῆς Ἐπιστήμης, τόσον πολυαριθμότεραι καθίστανται αἱ ἀποδείξεις περὶ ὑπάρξεως Παντοδυνάμου Δημιουργικοῦ Πανσοφίας».

ΠΑΝΑΓΗΣ ΑΝΤΥΠΑΣ

Καθηγητὴς Φιλολογίας κλ. π.

ΚΟΣΜΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΕΥΤΥΧΕΙΣ ΓΑΜΟΙ

Ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τοῦ κ. Γεωργίου Δ. Χαροκόπου μετὰ τῆς χαριτωμένης Δίδος Διάνας Πιτσιλῆ.

—Ἐπίσης ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τοῦ κ. Θίμῃ Περισοράτῃ μετὰ τῆς Δίδος Μαίρης Χατζηλιωνίδου.

—Ὡσαύτως ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τοῦ κ. Κ. Ἀντωνάτου μετὰ τῆς Δίδος Α. Ζαχαράτου.

Εἰς τὰ εὐτυχῇ ζεύγη εὐχόμεθα τὸν βίον ἀνθόσπαρτον.

ΚΕΦΑΛΟΝΙΤΙΚΑ ΓΝΩΜΙΚΑ

Μὲ τὸν τίτλον αὐτὸν ἐκυκλοφόρησε συλλογὴ Κεφαλληνιακῶν παροιμιῶν, συμβουλευτικῆς φύσεως, ἀπὸ τὸν γνωστὸν λαογράφον κ. Δημ. Σ. Λουκάτον. Εἰς τὸ κομψὸν αὐτὸ βιβλίον ἐκ 250 σελίδων περιλαμβάνονται 1415 λαϊκὰ γνωμικὰ τῆς Κεφαλληνίας, καταταγμένα ἐπιστημονικῶς καὶ μὲ πρωτότυπον τρόπον ὥστε νὰ δείχνουν τὴν πείραν τῶν παλαιότερων μας εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς. Χάρτης, φωτογραφίαι καὶ εὐρετήρια συμπληρώνουν τὸ κείμενον, ποὺ τὸ παρουσιάζει μὲ μίαν κατατοπιστικὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ὁ κ. Λουκάτος. Διὰ κάθε παροιμίαν σημειώ-νεται ἡ περιοχὴ τῆς προσελεύσεώς της, ἡ δὲ γλωσσικὴ τῶν διατύπων γίνεται εἰς τὸ εὐχάριστον τοπικὸν ἰδίωμα.

Ἡ συλλογὴ αὕτη εἶναι μία δυνατὴ προσφορὰ διὰ τὴν λαογραφίαν τῆς Κεφαλληνίας, εἶναι ἓνα πολύτιμον βιβλίον διὰ κάθε κεφαλληνιακὴν βιβλιοθήκην.

ΝΕΑ ΜΕΘΟΔΟΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΝΑΥΤΙΑΣ

Ὁ καθηγητὴς κ. Παναγ. Ἀντίπας ὑπέβαλε κατ' αὐτὰς εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν, τὴν Ἱατρικὴν ἐταιρείαν κλπ., μίαν νέαν μέθοδον καταπολεμήσεως τῆς ναυτίας, διὰ τῆς σκοπίμου καὶ δι' ἀπλουστάτων μέσων προκλήσεως εἰς τὸν πάσχοντα ὑπὸ ναυτίας, φόβου, θυμοῦ, πόνου ἢ μεγάλης χαρᾶς, διότι αἱ συγκινήσεις αὗται, διεγείρουσαι τὸ Συμπαθητικὸν νευρικὸν σύστημα, σταματοῦν τὴν διέγερσιν τοῦ Πνευμογαστρικοῦ, ὑπὸ τῆς ὁποίας προκαλοῦνται οἱ σπασμοὶ τοῦ στομάχου καὶ οἱ ἔμετοι τῆς ναυτίας.

Ὁ κ. Ἀντίπας, ὡς ἐδήλωσε, προσφέρεται νὰ ἐξηγήσῃ τὴν μέθοδον τοῦ εἰς τὰς ἐνδιαφερο-μένους ὑπηρεσίας καὶ ὁργανώσεως

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΣΤΗΛΗ

ΜΙΑ ΕΙΚΟΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΡΧΙΑ

Σάν φοβερή καταιγίδα, πού σ'τό πέρασμά της συνεπαίρνει, ο,τι συναντήσει, έτσι ξέσπασε ο άγριος και καταστρεπτικός πόλεμος. Και σ'ε κάθε ήσυχη γωνία του χωριού έφερε την αναστάτωση και τ'ο χαλασμό πού σώριασε έρείπια.

Έρημια και σιωπή, όμοια μ' εκείνη πού βασιλεύει πάντα γύρω σ'τό Κοιμητήρι σκόρπισε ή φρικτή καταστροφή παντού. Και τίποτε δέν απόμεινε παρ'ο χαλάσματα βουβά, πάνω σ'τά όποια κυριαρχεί ή κουκουβάγια και άνησχει τή σιωπή τους με τ'ο κλαυρικό τραγοῦδι της, κάθε πού ο ήλιος κρυφτεί πίσω από τ'ο βουνό.

Οι μέρες είναι άσχημες, τ'α βράδυα σκυθρωπά και φρικτές οι νύχτες σ'τόν τόπο αὐτόν πού έρημώνει.

Τ'α πουλιά σ'τό φῶς πετοῦν και κεληδοῦν χαρούμενα, μ'α σ'άν καθίσουν πάνω σ'τά χαλάσματα σταματοῦν τ'ο τραγοῦδι κι' άρχινοῦν τ'ο παράπονο. Και κατ'α τ'ο σούρουπο κοιμοῦνται τ'α παράπονα και ξυπνοῦν τ'α μοιρολόγια κουκουβάγιας. Και σ'άν άπλωθῇ τ'ο πυκνό τῆς νύχτας σκοτάδι ένῶ όλα σ'ωπαίνουν, τ'α πάντ'α άρχινοῦν γιά τ'ο μαρασμό.

Τότε τ'ο παράπονο και τ'ο μοιρολόγι άνακατώνονται σ' ένα θρήνο βουβό: όλα τότε κλαίνε όλα θρηνοῦν. Τί τραγικό σκοτάδι!

Τίποτε δέν υπάρχει ζωντανό. Εκεί πού άλλοτε ζοῦσαν τόσοι άνθρωποι, γέροι, νέοι διαλεχτοί και λυγρές κοπέλλες, εκεί πού ξεφάντωνε ή χαρά, τ'ο γλέντι, κι' ή διασκέδαση, εκεί πού άλλοτε άντιχοῦσε τ'ο τραγοῦδι και ξεσήκωνε τ'ο χωριό, δέν απόμειναν τίποτε παρ'α φαντάσματα, πού βγαίνουν μόλις σβήσει τ'ο φῶς τῆς ἡμέρας.

Όλα είναι πεθαμένα και μονάχα ζωντανός ο πόνος και τ'α κλάμα πού αντικατάστησε κάθε πνοή ζωῆς.

Δέν βλέπεις τίποτε, κανέναν δέν άκοῦς. Κι' όμως άν σκέφτεσαι άν δνειροπωλῆς, θ'α δῆς πολλά, πολλά θ' ακούσης. Τίποτε δέν υπάρχει, μ'α υπάρχουν πολλά σ'τήν έρημια πού βασιλεύει, και ένας ολόκληρος κόσμος σαλεύει κάτω από τ'ο στυγερό παραπέτασμα τῆς σιωπῆς.

Κοίτα εκεί τούς τοίχους, πῶς στέκουν! Νομίζεις πῶς κλαίνε και δέν είναι ψέμματα. Στῆσε καλά τ'αὐτί σου, θ' ακούσης κάπου τραγοῦδια, κάπου γέλια, χαρούμενα ξεφωνητά σ'ε κάποιαν άκρη.

Γιά δ'εσ' εκεί σ'τή γωνιά, ένα τζάκι πεθαμένο: μ'ια ολόκληρη οίκογένεια θαρῖς ν'α ξαναζῇ καθισμένη γύρω σ' αυτό, ο πατέρας με τ'α παιδιά, ή γιαγιά με τ'α εγγονάκια πού τούς λέγει παραμῦθια. Κινοῦνται σκῆς τ'οῦ παρελθόντος.

Ν'α τ'α έρείπια τ'οῦ πολέμου. Ο άνθρωπος τ'α

χα ν'α φταίη γι' αὐτά: Ν'α πιστέψουμε πῶς ο ίδιος θέλει ν'α γκρεμίζη τ'ο σπίτι του. Είναι δύσκολο πού ν'α εκφέρη κογείς γνώμη.

"Αν πούμε πῶς φταίει ἴσως ν'α τόν καταδικάσουμε έτσι. "Αν πούμε όχι ἴσως ν'α τόν βοηθάμε σ'τήν καταστροφή.

Κάποια, ἴσως άδυσώπητη μοῖρα ν'α φταίη γιά όλα αὐτά, ή όασία τόν σμπρώνει ν'α μεταβάλλη τ'α πάντα σ'ή «έρείπια».

Γ. ΣΤΑΘΑΤΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΒΑΡΒΙΑΝΗ

Σκοπός τ'οῦ κ. Βαρβιάνη ἦταν γράφοντας τήν περί Παύλου Καρρέρη μελέτη του ν'α φέρη ξανά σ'τή θύμησή ή και ν'α γνωρίση ακόμη, τόν άξιο τούτο ζακυνθινό συνθέτη. Έψαξε με εὔσυνειδησία, δούλεψε τ'ο ίδιο εὔσυνειδητα, γιά ν'α παρουσιάση τή μελέτη του ολόκληρωμένη. Σ'τήν έργασία τ'οῦ κ. Β. βρίσκομε τρεῖς έκτενείς ανέκδοτες έπιστολές τ'οῦ Παύλου Καρρέρη σ'τό φίλο του άρχοντα Κωνσταντίνο Πλανύτερο. Οι έπιστολές περιέχουν πληροφορίες ένδιαφέρουσες γιά τις παραστάσεις τῶν έργων τ'οῦ Καρρέρη έξω από τήν Ζάκυνθο. Έξ άλλου—όπως συμβαίνει πάντα με τήν άλληλογραφία πού είναι ο δεσμός πού μ'ας φέρνει σ' άμεσην έπαφή με κείνους πού επιθυμοῦμε, και ή πηγή από τήν όποιαν πέρνομαί τις πιό βασικές και πολύτιμες πληροφορίες μέσα σ' αὐτές βλέπομε σ'α σ'ε καθρέφτη τις σκέψεις τ'οῦ συνθέτη γιά τ'α έργα του, τόν έσωτερικό του κόσμο.

Ο κ. Β. βρίσκει άφορμή ν'α μιλήση γιά τήν καλλιτεχνική ανάπτυξη πού εἶχε τότε τ'ο Νησί, και έπεκτείνεται σ' ότι άφορ'α τήν άκμή πού παρουσιάζει σ'τή Ζάκυνθο τ'ο μελόδραμα. Είναι αὐτή μία πλευρά πού δὴν έχει πολυερευνηθεῖ.

Μ. Γ.

ΠΑΥΛΟΣ ΚΑΡΡΕΡΗΣ

Ο ΖΑΚΥΝΘΙΝΟΣ ΜΟΥΣΟΥΡΓΟΣ

Μία περίληψη τῶν υποθέσεων από τ'α μελοδράματα τ'οῦ Καρρέρη μ' απάνθησα από τις καλύτερες περικοπές εκείνων πού έχουν υποθεση πατριωτική, γνωρίζει σύντομα αλλά παραστατικά σ'τόν αναγνώστη τ'ο έργο συνολικά τ'οῦ συνθέτη. Ο Καρρέρης είναι ένα άκόμη πρότυπο μέσα σ'τά τόσα άλλα τῶν μεγάλων άνδρων ποῦβγαλεν ή Ζάκυνθος, ένας φλογερός πατριώτης πού, μέσα σ'τή μαρτύρησαν ατμόσφαιρα τῆς ξενοκρατίας, και πού λη τήν ξερόγλωσσον μορφοσή του έμεινε Έλληνας. Ο Καρρέρης έχει κάθε δικαίωμα ν'α μὴ μενε έλλοι σ'έλληνοί, και γιά τήν άξία του, και γιά τόν πατριωτισμό του.

ΜΑΡΙΕΤΤΑ Ε ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

"ΠΑΠΥΡΟΣ,"

ΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 46

(εἴσοδος ΙΝΤΕΑΛ—Β' ὄροφος)

ΤΗΛ. 30.232 - ΑΘΗΝΑΙ

ΑΡΧΑΙΟΙ - ΕΛΛΗΝΕΣ - ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΚΕΙΜΕΝΟΝ - ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ - ΣΧΟΛΙΑ

ΟΛΟΙ ΟΙ ΜΟΡΦΩΜΕΝΟΙ Εὐρωπαῖοι καὶ Ἀμερικανοὶ ἔχουν εἰς τὴν βιβλιοθήκην των τοὺς Ἀρχαίους Ἑλληνας συγγραφεῖς. Καὶ μόνον ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ἀγνοοῦμεν τὴν ἀθάνατον πνευματικὴν κληρονομίαν τῶν προγόνων μας, διότι τὸ κράτος δὲν ἐφρόντισε ποτὲ νὰ ἐκδόσῃ μίαν πλήρη σειρὰν τῶν κλασσικῶν κειμένων.

Ἡ Ἐπιστημονικὴ Ἐταιρεία τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων «ΠΑΠΥΡΟΣ» ἤρχισε νὰ ἐκδίδῃ ἀπὸ τινων ἐτών, *διὰ πρώτην φοράν* ἐν Ἑλλάδι, ὅλα τὰ ἔργα ὧν τῶν Ἑλλήνων πεζογράφων καὶ ποιητῶν, μὲ πιστὴν μετάφρασιν παραλλήλως τοῦ ἀρχαίου κειμένου, μὲ ἀναλυτικὴν εἰσαγωγὴν καὶ σημειώσεις.

ΚΑΘΕ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΠΙΤΙ ἢ γραφεῖον ἔχει ἐθνικὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀποκτήσῃ τὴν πολύτιμον σειρὰν τοῦ «Παπύρου» ποὺ ἀποτελεῖ ἓνα κολοσσιαῖον ἐθνικὸν καὶ μορφωτικὸν ἔργον, διὰ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ εἴμεθα ὑπερήφανοι ὡς Ἕλληνες.

ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ποὺ ἐνδιαφέρονται διὰ τὸ μέλλον καὶ τὴν μόρφωσιν τῶν παιδιῶν τους, ἃς ἐξασφαλίσουν διὰ τὸ καθὲν ἐξ αὐτῶν μίαν σειρὰν τοῦ «Παπύρου». Εἶναι ἡ πλέον πολύτιμος κληρονομία ποὺ θ' ἀφήσωμεν εἰς τὰ παιδιά καὶ τὰ ἐγγόνια μας, διὰ τὴν ὁποῖαν καὶ θὰ μᾶς εὐγνωμονοῦν.

Τηλεφωνήσατε εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ «ΠΑΠΥΡΟΥ» Λεωφ. Πανεπιστημίου 36—Στοὰ Θεάτρου «Ἰντεάλ» 2ος ὄροφος (ἀριθ. Τηλεφώνου 30-232) διὰ νὰ σᾶς ἐπισκεφθῇ εἰς τὸ γραφεῖον ἢ εἰς τὸ σπῖτι σας ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐταιρίας πρὸς συνεννόησιν.

ΠΑΡΕΧΟΝΤΑΙ ΕΥΚΟΛΙΑΙ ΤΙΛΗΡΩΜΗΣ

ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΣ ΓΝΩΣΤΟΣ ΚΑΙ "ΑΓΝΩΣΤΟΣ,"

Εἶναι τὸ βιβλίον, ποὺ ἐνδιαφέρει κληρικοὺς καὶ λαϊκοὺς.

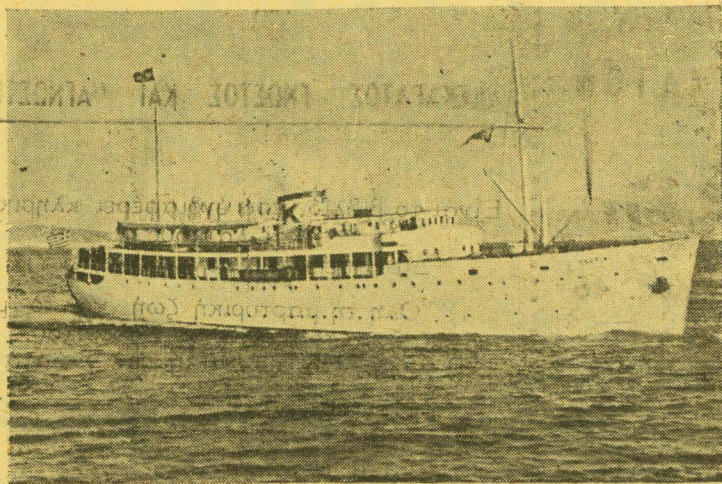
Διότι περιέχει συγκεντρωμένα :

- 1) Ὁλὴ τὴ μαρτυρικὴ ζωὴ καὶ τὸ μνημειακὸ ἔργο τοῦ μεγάλου Σατυρικοῦ.
  - 2) Βιογραφία αὐθεντικὴ, μὲ γνωστὰ καὶ ἄγνωστα στοιχεῖα.
  - 3) Πολύμορφη καὶ ἀναλυτικὴ εἰσαγωγὴ γιὰ τὴν Πατρίδα του.
  - 4) Τὴν κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ κατάστασιν τῆς Κεφαλονίδας (1833—1864).
  - 5) Σύντομον ἀνασκόπηση τῶν ὑπερανθρώπων ἀγώνων τῶν Ἐθνομαρτύρων Ριζοσπαστῶν καὶ τῆ θέσῃ τοῦ Λασκαράτου στὸ Ριζοσπαστισμὸ.
  - 6) Τὰ Ἐκκλησιαστικὰ γεγονότα τῆς Κεφαλονίδας (1841—1856) καὶ τὸ κοινωνικὸ δοκομένον τοῦ Ἀφορεσμοῦ.
  - 7) Τοὺς γλωσσικοὺς ἀγῶνας τοῦ Λασκαράτου ἀπὸ ἄγνωστα χειρόγραφα του.
  - 8) Τὸ ποιητικὸ ἔργο του (γνωστὸ καὶ ἄγνωστο), καθὼς καὶ τὴ διαθήκη του.
  - 9) Τὸ γνωστὸ πεζὸ ἔργο του (Τὰ μυστήρια τῆς Κεφαλονίδας, Χαρακτήρες, Στοχασμοί), μὲ ἀναλύσεις αὐτῶν.
  - 10) Ἀγνωστα καὶ γνωστὰ ἀνέκδοτα καὶ ἐπεισόδια τοῦ Λασκαράτου, τὴν ἀλληλογραφία του, μὲ τοὺς Ροῖδη, Τρικούπη, Βαλαωρίτη, τὴν ἄγνωστη δημοσιογραφία του, καθὼς καὶ τὴν προσωπικότητα τῆς Κας Πηνελόπης Λασκαράτου.
  - 11) Κρίσεις, γνώμες καὶ πλάνες γιὰ τὸ Λασκαράτο Ἀγγλῶν, Γάλλων, Γερμανῶν, Δανῶν καὶ Ἑλλήνων Κριτικῶν, μὲ ἀναλύσεις αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Συγγραφέως.
  - 12) Πλήρη βιβλιογραφία Λασκαράτου, Ξένῃ καὶ δικῇ μας (1850—1952) κλπ.
- Σελίδες 478 χαρτὶ πολυτελείας, σχῆμα μεγάλο 1/16 0,70×100.
- Τόμος καλοτυπωμένος, εἰκονογραφημένος, καθ' ὅλα εὐπρόσωπος.
- Τιμὴ Ἑσωτερικοῦ Δρχ. 70.000. Ἐξωτερικοῦ Λίρες Ἀγγλίας 3 ἢ δολλάρια 9.
- Πωλεῖται στὰ μεγάλα βιβλιοπωλεῖα τῶν Ἀθηνῶν, στὸ κατάστημα τῶν Ἀδελφῶν Βενεδίκτου Πετράτου στὸ Ἀργυροστόλι καὶ ἀπὸ τὸ Συγγραφεῖα Ἀνδρέαν Χρ. Καλογηρῶν Ἀριστοτέλους 9—Πειραιᾶ.

ΛΕΙΒΩΣΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΚΑΒΟΥΝΙΔΟΥ Α.Ε.

"ΔΕΛΦΙΝΙ,"

ΤΡΙΤΗΝ 6 μ. μ. ΧΙΟΝ, ΜΥΤΙΛΗΝΗΝ
ΣΑΒΒΑΤΟΝ 6 μ. μ. διὰ ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ

"Ο ΓΙΛΑΡΟΣ

ΑΝΑΧΩΡΕΙ ΤΑΚΤΙΚΩΣ :

Πέμπτην 5 μ. μ. Πάτρας, Ίθάκην, Σάμην, Ἀγ. Εὐφημίαν, Φισκάρδον, Λευκάδα, Πρέβεζαν, Πάργαν, Κέρκυραν (Βασιλικήν, Νυδρί).

Δευτέραν 5 μ. μ. Πάτρας, Ἀστακόν, Μύτικα, Λευκάδα, Πρέβεζαν, Πάργαν, Κέρκυραν (Κάλαμον, Ζαβέρδαν, Παξούς).

Τηλεφωνήσατε στοῦ 41.141 νὰ σταλῇ αὐτοκίνητον διὰ τὰς ἀποσκευὰς σας.

Πρακτ. τηλ. 44-141, 44-142, 43-678

ΠΕΡΙΠΤΕΡΟΝ Στ. Παπαστεφανάτου

*Εναντι Ἑθνικῆς Τραπεζῆς
Εὐρίσκονται ὅλα τὰ εἶδη τοῦ
Καπνιστοῦ καὶ ἐκτελοῦνται συν-
ταγαὶ ὁματοῦαλιῶν ἐπιστημο-
νικαί

Θεόδωρος Φωκᾶς ΕΜΠΟΡΙΟΝ ΟΙΝΩΝ-ΠΟΤΩΝ

Καραγ. Σερβίας 8—Τηλεφ. 26.505

ΑΡΩΜΑΤΙΚΗ ΣΑΠΩΝΟΠΟΙΪΑ

« Ἑομῆς »

ΓΕΡ. ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ Α.Ε.

Μαυρικίου 2—Ἀθῆναι
Τηλέφ. 62.094

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ

Ι. Προκόπη καὶ Σία

*Ελευθερίου Βενιζέλου 69
Τηλ. 31.682

ΕΣΩΡΟΥΧΑ ΑΝΔΡΙΚΑ

Σὲ τιμές κάτω τοῦ κόστους

Τιμ. Ρούσος

Σταδίου 60 (Ὁμόνοια)

Δημήτριος Χαροκόπος

*Ιατρὸς ΦΥΜΑΤΙΟΛΟΓΟΣ

Μάρνη 22—Τηλ. 53.764

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΕΣΩΡΟΥΧΩΝ & ΑΝΔΡΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ

ΔΗΜΟΘΕΝΗ ΠΕΦΑΝΗ

*Ἀθῆναι: Καπνικάρεας 8—Τηλ. 22-71

Πειραιᾶ: Ἀκτὴ Μισούλη 11

Κουρούκλης Σπύρος

ΙΑΤΡΟΣ

Σολωμοῦ 5—Τηλ. 35.992

ΡΑΦΕΙΟΝ

Ε. ΣΕΝΤΕΡΗ

Εἰσκότης γυναικείων
φορεμάτων

Πλατεία Κάνιγγος 17

Π. ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ & Α. ΠΕΤΡΑΤΟΣ

*Ὁδὸς Σελωμοῦ 53—Ἀθῆναι

Γενικοὶ Ἀντιπρόσωποι τῶν Πετρε-
λαιομηχανῶν ΔΗΖΕΛ ξηρᾶς καὶ
θαλάσσης.

ΠΕΛΑΠΟΝΕ—Ἀγγλίας

*Ἀντλία — Ἀλευρόμυλοι — Εὐλογο-
γικά καὶ Μηχανουργικά
Μηχανήματα

Λόλα Τουλιάτου

Τηλ. 23-825

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ
Θεμιστοκλέους 16

ΡΑΦΕΙΟΝ

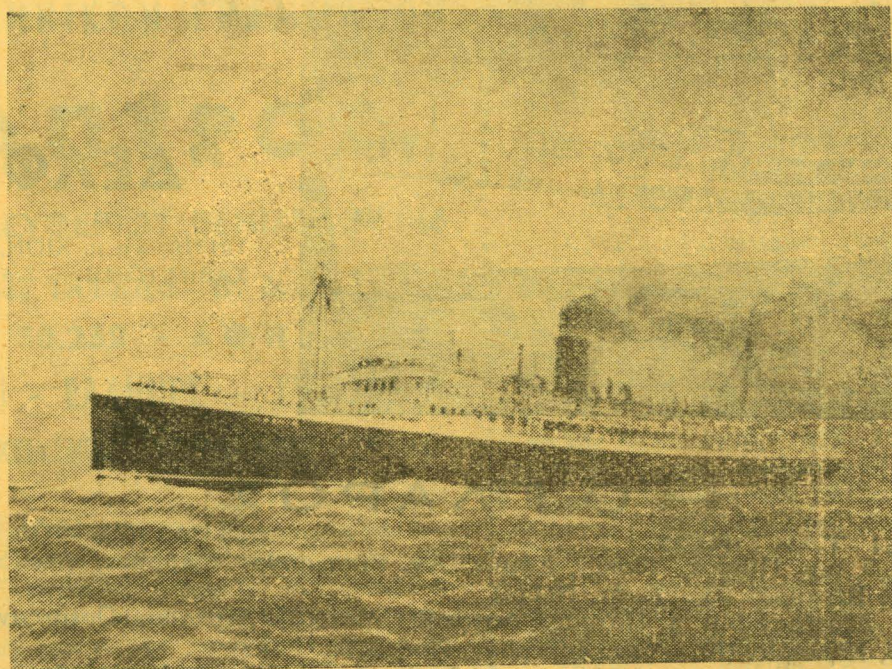
Σπύρος Αβραμίδης

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΕΟΥΡΙΟΥ

Ἑλληνικαὶ Μεσογειακαὶ Γραμμαὶ Α.Ε.

Δρομολόγια

ἀ)π ΙΩΝΙΑ

Τόννων 9.050

ἀ)π ΚΟΡΙΝΘΙΑ

Τόννων 7.200

ἀ)π ΑΙΟΛΙΑ

Ἀναχωρήσεις ἐκ Πειραιῶς ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ 2 μ. μ.

Γένοβαν-Μασσαλίαν : Αἰολία 3 Ἰανουαρίου 1953
Δι' Ἴσθμου Κορινθία 12 Δεκεμβρίου

Ἀλεξάνδρειαν-Κύπρον-Βηρυττόν-Πόρτ Σάϊδ-Ἀλεξάνδρειαν-Πειραιᾶ.

Τετάρτην 4 μ.μ. Αἰολία 10 Δεκεμβρίου
ΑΙΟΛΙΑ 24 Δεκεμβρίου

Πληροφορίαι Πειραιεὺς Μέγαρον Ἡλεκτρικῶν Σιδηροδρόμων
Τηλ. 44322, 41651, 42639 καὶ ἅπαντα τὰ Γραφεῖα Ταξιδίων

ΑΙΟΛΙΑ 3 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1953

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ